

ROMANS

Paul-hu apostle mu hesi bëhi jajivade jöhoje.

¹ Paul naro ave jöho jajivo'irögoro ë'e. Na Iesu Keriso-are mu vaemu vaejahaje ae jeve. Na apostle jeve ë hesi bëhoho God-ro uevë'ëro. Huro na baejavoromo bamevadeje huhu bojamuade jö mahuremu naro ae majëhinövo'irodego.

² Ëjö maho urimoroho huro hesi jö majëhijärue aribövioho bojëmi'ego jabumëro hesi surire jajivobe rueromo uvonövareje: God-ro iae ëhi ëhi ajamui'ajëjo. ³ Röhu ë jö maho iae God-are Harihu hesi jöhoje. Hu araeromo a daje baejadire hu David-are uje jiadeje. ⁴ Röhu guomamu God-ro hu i'ovoromo hesi Aru'aho Maho bojami avohë'ëro uavadeje: Jaruvo ja nasi Harihe darugo baejë'e ae javajëjo. Ëaho hu Iesu Keriso nosi Badaje. ⁵ Ëaho God-ro uayamu huro Paul na huë baeromo ajemiromo apostle muoho bojemiromo uevadeje: Nasi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro raje aho'obëhe mae uehorovoromo jöho ejeho'irarëjo ëhuro Keriso nasi ihoho döro jioröhe. Ëmuoho bojemamu naro baejë'ëro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmijajeje. ⁶ Röhu Rome aribövimbë jemë'o iae ëhi ji'e aribövie jëvo'ego jemë'o ajëmi'irodoho jëve. God-ro jemë'o uevë'ëro ëhu'ëro Iesu Keriso-are aribövie gemuoho jëve.

⁷ Ëhuni Rome amo rajo God-hu rajëhiromo hesi baejëvade aribövimbë naro jemesi örire jajive. Na

nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajämijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu Rome va'oromo amo rajo gë'i nimade jöhoje.

⁸ Urimoho naro Iesu Keriso-are ihore God mabëhe uave ae aho'obëhe jemesi jöeni. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e hejarueje atoromo uvoruomavego: Rome aribövioho jaburo Keriso mae uehorovarue höjo. Ëhuni jemesi jöeni mabëhe uave. ⁹ Iae ave jöho na jö mae jövo'ië'e God-are nuniro. God hu nasi börömohoje. Ëhuni God-are nuniro ave jöho jemë mae majëhi'ië'e. Na bogo vuonugo'i majae éhi jemëni uehorovëvoromo ¹⁰ parie vaejajeje. Urimë'i jemë bogo gënövë'ëro ëhuni God-are örire uavajeje huro hesi nimoromo nasi öroho avohehego naro ma-maro ö'oromo gë'irodëni. ¹¹ Ëhesi bëhoho na jemë gë'i nego avohe ëhuro naro jemë ajämijego God-are Aru'ahehu bojamuijaje suvuoroho jemëro baeromo biririvo'irarijego. ¹² Na negajoho jemë'o na'o Keriso mae uehorovë'ëro ëhu'ëro ajamirovo'iramu mae javuo'ë'e. Na éhi nege.

¹³ Nasi ö mueno'e na nege ave jöho ga'irarijego. Na majae göro göro ö'ië'oromo muëro böviëro bise'ëro ma'enego'i hijamu bogo ö'odeje. Na negadeje sa'a ioro'iro rajo jabumë ajämibe juvajëhi na jemesirire ö'oromo éhi jemë'o ajëmiromo ae gö Keriso-arinö ujuohëvo rue'irodëro. ¹⁴ Sa'ae aho'o Keriso-are jöho majëhibe juvo'ejo. Amore raromarue je'ore raromarue gavë'e bogo gavë'e éhi jië'e aribövioho aho'o jöho majëhibe juvo'ejo

God-ro muoho éhi bojemijë'ëro. ¹⁵ Éhuni na nego avohe Rome amore ö'oromo Keriso-are jö maho jemë'o majéhi'irodëni.

Keriso-are jö mae uehorovë'oho God-hu no i'ovavuaje darugo röjahuiromo ajamuaje jöhoje.

¹⁶ Ëjö ma hesi jöhuni röromو na javojoho bogojevo'i ma-mae jeve. Rabëni è jö maho ae rahu heromo Keriso mae uehorovë'oho God-ro i'ovavuaje öroho no röjahuiromo ajamuiromo öri sisënö javuajoho baejavuoromo öri manö ramuajeje. Urimo Jew rajoho éhi ajëmiromo röhu sa'a ioro'ioro rajohu'o ajëmijego maro raromarueje. ¹⁷ Ëjö uehorovoromo maro raromarue hesi bëhoho God-ro è jöe gemuoho bojamuiromo éhuro hesi muoho röjahuijego no garomo uvarueje: God-hu nosi sisë mu'uvahuo'iröhe öroho aviëhi höjo. Noehu Keriso mae uehorovë'ohuro iae éhuro God-ro nosi sisë mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue höjo. Öre gö bogohöjo. Éhi uvarueje. Röhu God-are surire jöho éhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravë'oho è aribövioho iae maro raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe God-are i'u hesi uhure raromobe rovare jöhoje.

¹⁸ Röhu God-ro ö'idöre hiromo röjahuego no garomo uvarueje: Hu sisë aribövioho aho'obëhe jabesi jöëni dë vörönimoromo i'ue mana bojëmaje höjo. Éhi jië'e ariböviohuro God bijönimoromo ae sisë vaejëvoruomajeje. Mu sisë vaeromo éhuro mu ma hesi öroho subivëho'i è'o garuomajeje. ¹⁹ God-hu diehi jië'e ae jiajoho vituoho

gavarueje vituoho bogo. Röhu gavarue vituoho
 ë sisë ariböviohuro iae va'orahoro garuomajeje
 God-ro röjéhijë'e jiego. ²⁰ No bogo nunoho
 gavarueje God diehi jië'e jiego. Röhu God-hu sa'a
 bövi bise'o bamadevare evare aëro aevoromo
 gabe rovareje sa'ae jove bövie bise'e God-hu
 bamadoho jio'amamu. Ëhi jiamu gagorovo
 ëhuro uvobe rueruomadeje: Bövie bise'e aho'o
 bamë'ëro ëhuni hu bogo ma-aehu jio'i hu gemu
 böröme jio'i hu gemu eni jië'ëro ëhi jiemu jiobe
 rovadoho ëhi jiemu jiobe va'a'ajëjo. Ëhi uvobe
 rueruomë'ëro jabumë God bogo mana uaruomo
 hesije: O no ja bogo gavë'ëro jië'ëro ëhuni
 mu sisëho vaejare höjo. Ëhi jië'e jöho bo-
 gojio'ë'e. ²¹ Jabumë iae God jabesi simanëro
 gabe rueruomadeje. Röhu bogo uvareje: God
 gemu börömoho hö uvoromo rajahijareje. Su-
 vuoro gö gö bojëmadoho bogo huë mae uavë'e
 ëma ujuohareje. Ëhi'oromo God bogo ue-
 horovo'i a'i sisë'i sisë'i uehorovobe nu ano'e
 ramoramovobe simane sisë maro sisérërovobe
 rueruomadeje. ²² Uvobe rueruomadeje: No
 simano ma'e aribövie javuajë'i simane sisérëbe
 rueruomadeje. ²³ Simane sisérërovë'ëro ëhu'ëro
 bogo uvareje: God hu ioro'ioremu aji'e hijaje ae
 jio'i ave sa'are aribövioho nomë ma-jahuri raro-
 marue aribövie javuajë uvo'i a'i God ioro'ioremu
 jiaje aho bijönimo'i ma-jahuri raromarue aribövi
 no va'ëne inömoho avohoromo ëhi rajahi'amobe
 rovareje. A va'ëne ugo va'ëne majo va'ëne
 sigobu va'ëne ëhi jië'e inömoho avohoromo ra-
 jahi'amobe rovareje.

24 Ëhi jië'e simano rumo'e muoho vaejë'ëro ëhuni God-ro jabu ma-nunëremu géromo rëmö'öjadeje jabisi nimirue muoho vae'iröhego. Rëmö'öjamu jabisi nimoromo öero jijihanovoromo göëro göho mu gö gö vaeromo jabisi dajoho ijumorovobe rovareje. **25** God hu diehi jië'e a jiaje uehoro maho vuonugo'i sareri'e muohemu uehorovobe rovareje. God-hu avoho'amade bövihoo bise'oho God höromo uvene aho röjah'i'amobe rovareje. Bövi bise'o avohade ë aho bogo uehorovareje. Röhu hesi ihoho ma-mabëhe jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

26 Jaburo God bogo uehorovë'ego huro ma-nunëremu géromo rëmö'öjamu öero jijihanovobe rovareje. Iae magonahohuro ama'i'o masurovarue muoho vuonugo'irögoro magonahohuro jabisi arijo'arije sihamirovobe rovareje. **27** O ama'ohuro Ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaeromo vaboro masëgarue muoho vuonugo'i dëre ri'öromo öero jijihanovoromo a'o a'o sihamirovobe rovareje. Ëhi jië'e javoji'e mu sisëho vaerovë'ëro ëhu'ëro i'ue mana baebe rovareje.

28 Jabumë uvareje: God uehorovë'oho bëhi rumo'e hö uvoruomamu ëhuni God-ro ma-nunëremu géromo rëmö'öjamu jabisi uehoroho ihesi ma'e sisérëromo bogo ë'o varijëne muoho vaebe rueruomadeje. **29** Bogo mu maho vaejamu mu sisë göëro göëro jabisi dëho irijiomëhë'eje. Mu sisë uehorovarueje. Bövie bise'e ma-bae taemarueje. Mu gö gö vaejarueje. Ae gö jabisi mu mahuni dë vörönëgajeje. Ae muo'amarueje. Iro muorovo'e vaejarueje. Sareri sareri'e muoho

vaejarueje. Nue huodëgarueje. Ëhi jië'e uehoro sisëhuro jabesi dë vövöbajo'ere irijiomëvë'eje. O ae gö jabesi jö sisëho saginiëri atarueje. ³⁰ A göëro gö hesi ihoho ijumarueje. God nue huodivarueje. A ioro'ioro jabesi ihoho ijumarueje. Döro bamorovarueje. Nimoronimorohë'i atarueje. Mu gö gö barovarueje. Vëmu vavu'o jabesi jöho bogo ejëhärueje. ³¹ Uehoro maho mu maho huë maho dë maho bövi bise'o maho bogojëve. ³² Iae garomo uvarueje: Ae rahu ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho vuovo hesi höjo God-are jägoroho ëhi jië'ëro. Iae ëhi uvarueje röhu jabumë ëhi jië'e muoho vaejarueje. Röhu bogo jabesi ëma vae'i a'i garöhe ae gö ëhi jië'e mu sisë vaejamu gavë'oho uëvarueje: Iae mu mae vaejarujëjo.

2

God-hu ae aho'obëhe avoho mevavuo'iröhe jöhoje.

¹ Nani jero döro bamorovoromo uvo'a'anue: Ëaribövioho sisëgo sisëro va'ë'oho iae mae höjo. Ja ëhi uvo'a'anue röhu jabuhu vaejaruëhi ëhi jië'e mu sisë gemuoho ja'o vaejanueje. Ëhuni God-ro uvajeje: Jero uvanue höjo: Ësisë aribövioho sisëro va'a'aruë uvanuoho ëhuro ja'o i'ue gemuoho bae hesi javajëjo. Ëhu'ëro ja jö God mana ua'iranoho bogojavö'ë'e. ² Iae no garomo uvarueje: Ëhi jië'e mu sisë vaejarue aribövioho God-hu i'u mana bojëmijë'oho iae mae höjo. ³ Ae gö jabesi sisëho mevanueje röhu ja'o iae ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaejanueje. Na ja uvanueje: God-hu bojamuijaje i'u'oho na bogo bae'ejëjo.

⁴ God-ro huë baejavuo avohoromo nosi sisëho garomo bogo burëroho i'uoho bojamui'i magöromo hesi vöröho nimo éhi taemajeje. Iae éhi jie röhu na jero uehorovoromo uvaneuje: Iae hesi höjo. Röhu huro jasi öriroho bogo éma huë baejavo'i a'i huhu huë baejavaje hesi bëhoho hu nime jasi dë vövöbajo'oho huotovahego jasi sisëho vuonugoromo hu mae uehorovo'iranego. Röhu ého ja rabëni bogo avoho uehorovanueje.

⁵ Röhu jero mu sisë vaejanuoho bogo vuonugo'i a'i hia'e biriri'övoromo ma-vaemu vaebe va'ego éhuro God-ro gö'o gö'o döre dë vörönimobe va'ojiuvo hujeji hesi maja börömoho rue'iramu evare i'uoho sisë maro mana bojami'iramu bae'a'anue. Émaja börömoroho huro a nuniro namiromo jabesi sisëho avoho mevoromo ae aho'obëhe hesi dëre vöröho baeromo evare i'ue bojëmi'ë'e. ⁶ Aehu diehi jië'e mu vaejarooho evare majare huro éhi jië'e manaho ae gemu gemu bojëmi'ë'e. ⁷ Ae göëro biririvoromo mu mae vaeromo nimirueje hujeji God-ro hesi aji maho bojëmiromo jabesi ihoho mae uëvego ma-iorno'ioremu God'o raromo'iröhëro. Éhi jië'e aribövioho God-ro ajëmi'iramu ma-iorno'ioremu maro raromo'ë'ö. ⁸ O ae göëro jabesi sinohemu uehorovoromo God-are jö maho bijönimoromo öri sisëro jijihoruomajeje. Éhi jië'e ariböviohuni God-ro dë vörönimo'iramu i'ue sisë maro bojëmi'ë'e. ⁹ Mu sisë vaejë'oho ae aho'o vi'ehe huë vavaene bae'ë'ö. Jew rajohuro urimo bae'iramu röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o gemuoho bae'ë'ö. ¹⁰ O mu mae vaejë'oho éhi jië'e ae aho'o God-ro

aji maho bojëmiromo jabesi iohoho mae uëromo ajëmi'iramu huë mae raromo'ë'ö. Jew rajoho urimo ajëmiromo röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o éhi gemuoho ajëmi'ë'e. ¹¹ God-ro ae aho'obëhe ma-gemu göromo sisë bojamuibe mae bojamuibe va'ajeje.

¹² Sa'a ioro'ioro rajohuro Moses-are jögoroho bogo hejë'e mu sisëho ma-vaeruomajeje. Hesi jöho bogo hejë'e mu sisë ma-vaejaruëro jië'ero éhuni ijönö God-ro Moses-are jöho bogo majëhijë'e ma-uë'ë'e: Sisë jëvaje sisëro va'ohëjo. O Jew rajohuro Moses-are jögoroho iae hejarueje. Heromo röhu sisë vaeruomajeje. Heromo röhu mu sisë vaejaruëro jië'ero éhuni ijönö God-ro jabesi örire Moses-are jöho majëhiromo uë'ë'e: Jemëro hesi jögoroho ahë'e jëvaje sisëro va'ohëjo. ¹³ Ëhesi bëhoho bogo jögoru hejarue aribövioho a'i jögoru ejahoromo mu vaejargue aribövihuro God-are nunire mae riravo'ë'ö. ¹⁴ Sa'a ioro'ioro rajoho Moses-are jögoroho bogo hebe rovë'ije. Röhu hesi jögoru jiajëhi éhi jië'e muoho vae'ë'ö. Vaejë'oho é hesi bëhoho God-are jögoroho bogo hel'i a'i jabesi uehororo jië'ero é muoho vaejargueje. ¹⁵ Ëhi vaejego noro garomo uvarueje: God-are jögoru jiajëhi jië'e mu vaeröhe hesi uehoroho huro jabesi dë vövöbajo'ere ba'amëhë'e höjo. Jabesi dëre herovarueje jabesi arijo'ëro mu mae o sisë vaejë'e jiavego. Jabesi uehore gö gö rovego uvarueje: No sisë vaejë'e javuajëjo o nani majae gö uvarueje: Mae vaejë'e javuajëjo. ¹⁶ Röhu ého majaho rue'iramu iae éhi jio'ë'e. Naehu Keriso-are jö mae majëhiromo ae

uëvajëhi God-ro ëhi ë'oromo Iesu Keriso ua'iramu huro ae aho'o jabesi uehoro gurihi taemaroho mevo'ë'e ga'i mae o sisë jiego.

Mu vaeröhe jögoru Moses-hu bojëmamu Jew rajehu bogo ejahare jöhoje.

¹⁷ Röhu nani jero ae uëvanueje: Na Jew rajëro jevë'ëro iho mabëhe jevajëjo. Jero uvanueje: Na Moses-are jögoru ijore ijore juvaje aëro jevë'ëro ëhu'ëro God-are nunire mae nami'ejöjo. Jero sivue döro bamorovoromo ae uëvanueje: Na God-are a maëro jevë'ëro ëhu'ëro ma-mabëhe jevajëjo. ¹⁸ Iae maeje. God-hu rabe rabe nimajoho jero uehorovanueje. Moses-are jögoroho hejë'ëro ëhu'ëro jero gavanueje di muoho maho jiego. ¹⁹ Jero biririvo avohoromo uvanueje: Nuni tugorohë'e jabesi öri röjëhijaje aho na jevajëjo. Ramoramо'ere raromarue aribövi jabesi ojo jiovëhaje aho na jevajëjo ajivëvo'irodoho. ²⁰ Simano bogojië'e aribövi röjëhijaje aho na jevajëjo. Asisö'o röjëhijanovaje aho na jevajëjo. Moses-are jögoroho hejë'ëro ëhu'ëro na nuni aji'e jö maho ga barë nahonahovë'e jevajëjo. Na ëhi jië'e ae jevajëjo. Nani jero ëhi uvanueje. ²¹ Iae maeje. Jero a ioro'ioroho jöho röjëhanueje. Röhu ja rabëni jasi arijo'arijoho bogo röjahirovanueje. Jero a ioro'ioroho majëhiromo uëvanueje: Nadi vajiohoho ë'orëjo. Iae mae uëvanueje röhu na ja vajiohoho ë'anueje. ²² O jero a ioro'ioroho uëvanueje: Nadi goho'amorëjo. Röhu na ja goho'amanueje. O jero uehorovoromo uvanueje: Sareri vörö'e inömoho sisë bëhe jio'amajëjo. Röhu na ja ë inömo uehorovarue osaroho rumo

va'o'amoromo vajiohoho ujuohoromo ë inömo hesi sisëho baejanueje. ²³ Jero uvanueje: Na God-are jögoroho hejë'ëro mae jevajëjo. Iae éhi jie röhü na ja God-are jögoroho ahoromo hesi iho ihumanueje. ²⁴ God-are iho ijumanue jöho iae hesi surire éhi gemuoho uvë'eje: Jew raje jemëro sisë vaejego éhuni sa'a ioro'ioro rajohuro God-are iho iho sisë'i uvarue höjo.

²⁵ Jew rajehu è'aruëhi éhi jasi sinoho tariojahë'eje. Ja God-are jögoru ejahamu sino éhi tariojahë'oho éhuro mae javo'ë'e. O God-are jögoru bogo ejahamu sino éhi tariojahë'oho bogo éhuro maho javo'ë'e. ²⁶ Ave jöhu'o uehorovore. Sa'a ioro'ioro rajoho Jew rajo muoho bogo vaeromo sinoho bogo tarivo'amarueje. Röhu jabumë ae rahu God-are jögoru ejahë'oho éhuro God-ro uvo'ë'e: Éaribövioho sa'a gö raje jio'i röhü Jew rajo jabisi sino tariojéhäruehi jië'e aribövie jëvë'ëro éhu'ëro jabu'o nasi aribövi mae jio'amajëjo. ²⁷ Sa'a ioro'ioro raje ae göëro göëro sinoho bogo tarivo'amë'e God-are jögoroho iae ejaharueje. God-ro jabisi mu maho garomo Jew rajoho ja ua'ë'e: Ja nasi surire jöho baejë'e javajëjo. Nasinö javojöro jasi sinoho tariojahë'e höjo. Röhu sa'a ioro'ioro rajehu è'arëhioho ja rabëni jögoroho bogo ebe rovane höjo. ²⁸ Éhesi bëhoho ja Jew rajo iho javo'i Jew rajehu è'aruëhi jasi sino tariojaho'i röhu God bogo uhohu'o uehorovë'oho ja ma-döhemu Jew rajoho javë'ëro éhu'ëro ja bogo God-are a maho javajeje. ²⁹ Döremu Jew rajo javë'oho ého bëhi rumo'e javo'i a'i Jew rajehu God uehorovaruëhi éhi uhure

uehorovë'oho ëho börömohoje. Ëhesi bëhoho bogo jasi sinoho tariromo avohaho'i a'i jasi dë vövöbajo'oho avohahë'eje. Bogo ma-jajivë'le jägoru ejahoromo aehu jasi sinoho tariojaho'i a'i God-are Aru'ahohuro jasi dë vövöbajo'oho avohahë'eje. Dë vövöbajo'oho avohaho'iramu bogo aehu ja rajahi'i God-ro rajahi'ë'e.

3

¹ Ëhi jië'oho na Jew rajo ariböviohuro sa'a ioro'ioro rajoho iosirëmiromo God-are mu maho baejë'ejö o bogo. O Jew rajo mu vaeromo sino tariveruoho na ëhuro mae baejë'ejö o bogo. ² Io'o mue aho'o iae mae baejë'ejö. Aevo'i jäho aviëhije. God-ro Jew rajo jabesi övore hesi jägoroho bamađeje jaburo mueberöhego. ³ Jabesi övore bamacmu röhu Jew rajo a ioro'iorohuro ë jägoroho bogo avoho ejaho'i vuonugareje. Vuonugarohuni na ëhuni God-ro huhu uëvade muohu'o vuonugo'i jö göho uehorovo'ë'e o bogo. ⁴ God bogo mae bogo ëhioho ë'ë'e. Ëhesi bëhoho God bogo sareri'oho jio'i hu ma-maëremuje. Ae aho'obëhe sareri sareri'e javuë'oho röhu God hu'o bogo ëhioho jio'i hu ma-maemu jio'ë'e. God-are surire jöhu'o ëhi gemuoho uvë'eje:

No gavarue höjo God jasi jäho ma-maemu majauijego.

Aëro uvoruomo'ajëjo: God jasi muoho sisë hö uvoruomo'ajëjo

röhu iae ga'ejarëjo jasi muoho mae jio'iramu.

⁵ Röhu noehu mu sisë vaeromo God-are mu mahu'o gemuore havoromo gavë'oho ëhuro hesi

mu maho ma-va'orahoro jio'ë'e. Ëhuni nani aëro
 ëho garomo sarerivoromo ave sa'are ariböviehu
 uvaruëhi éma uvo'ë'ö: Noehu sisë vaejamu ëhuro
 God-are mu ma va'orahoro jië'oho noeuhu mu
 sisë vaejego huhu i'u mana bojamui'iröhoho
 ëho sisë höjo. ⁶ Röhu bogo ëhiohoje. God-
 hu a sisë i'u mana bojëmi'iröhoho sisë jio'ibejo
 hu diehi'oromo sa'a raje aho'obëhe göromo
 mevavuo'ibejo mae o sisë javuego. Röhu huro ae
 aho'obëhe iae mevavuo'ë'e. Ëhuni God-hu a sisë
 i'u mana bojëmi'iröhoho iae maeje.

⁷ O nani aëro éma uehorovoromo uvo'ë'e:
 Naehu jö sareri jövë'ohuro ëhuro God-are jö
 maho va'orahoro jio'a'ajëjo. Ëhi jië'ero God-are
 ihoho döro jio'a'ajëjo. Nasi sisëhuni hesi ihoho
 döre jië'oho God-hu na ue'iröhoho ëho sisë höjo. Röhu aehu
 ëhi jövë'oho ëho sisëje. ⁸ Ëhi jië'e jöho aviëhi
 jianove. Ruehego no mu sisë vaejarëjo ëhuro God-
 are ihoho mae jio'iröhe höjo. Iae aëro Paul nasi
 ihoho ijumoromo éma uëvarueje: Nöröro ëhi jië'e
 jö sisëho jövaje höjo. Ëhi ataruëro jië'ero sisëre
 va'oruomë'oho iae maeje.

Ae aho'obëhe sisë javuaje jöhoje.

⁹ Röhu Jew raje noro God-are mu mabëhe
 baejë'e javue. Mu mabëhe baejaroho na
 ëhuro noro sa'a ioro'ioro rajoho mue aho'o
 iosirëmiromo mae javue o bogo. Bogo. Jew
 rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o no aho'o mu sisë
 darugo hesi uhuremu javue. Ëjöho na mami'e
 jajivodeje ga'irarijego. ¹⁰ God-are surire jöhu'o
 ëhi gemuoho uvë'eje:

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho maho höjo.

¹¹ Aho bogo simano maho uehorovoruomaje höjo.

God biroharue öroho bogo nahoruomaje höjo.

¹² Ae aho'obëhe öri maho nugö'ö'i je'oro va'oruomë'e höjo.

Ae aho'obëhe sisë mae sisërërovë'e höjo.

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho mu maho vaejaje höjo.

¹³ Jö sisë ataruohuro ëhuro sisë bëhe jëvajëjo.

Ae guavoromo bogo duho'i ma-nugego usihövo rojomajëhi jabesi huë gagore ëhi rojomanovaje höjo.

Jö'lëro jö sareri sareri'e atoromo jovëro rovanovaje höjo.

Bitaro vuodovë'ohuro bitaro gagore sigobu vörö va'ënoho rojomajëho.

¹⁴ Jö'ore ajuo'e rojomego nu huë'e jöemu atarue höjo.

¹⁵ Hörohuro tutuvo va'oromo ae muo'amarue höjo.

¹⁶ Dinö'e va'ë'iroho bövie bise'e ijumobe ae huë vavaene bojämibe va'arue höjo.

¹⁷ Huë mae bae'iröhe öroho bogo gavë'e höjo.

¹⁸ Simanohuro God bogo uehorovë'e ma-jijiharue höjo.

God-are surire jögoroho ëhi uvë'eje.

¹⁹ Ëmu sisë vaejarue jöho iae no gavarueje. God-hu ë jö bojamuijade hesi bëhoho ëhuro Moses-are jögoru hesi uhure raromarue ariböviohuro heromo jabumë'o sa'a ioro'iro rajohu'o ae aho'obëhe jö mana uaröhoho bogojavuego

jö'le tugorohoromo hesi nunire gövögövövë'e riravo'iröhego ae aho'obëhe majahö'ojajire bevalajire. ²⁰ Gövögövövë'e riravo'iröhе hesi bëhoho aehu mu vaeröhe jögoru heromo ijore ijore val'ë'oho bogo éhuro God-are nuniroho maho riravo'i a'i ma-uvarueje: Noro è jögorohobogo avoho ejaruëro javuë'ëro sisë javuajëjo.

Keriso mae uehorovaruohuro éhuro God-are nunire mae riravarue jöhoje.

²¹ Iae éhi sisë javue röhu jaruvoroho noehu hesi nunire mae riravo'iröhе öroho God-ro röjahuijë'eje. Moses-are jögoru surire o jö Godaro baeromo ae majëhinövare aribövi jabesi surire è hesi öroho iae jajivë'eje. Röhu è öroho bogo jögoru heromo mu vaeröhe örehu jio'i a'i öroho aviëhije. ²² Aehu Iesu Keriso mae uehorovë'ohuro éhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugego hesi nunire mae riravarueje. Ae aho'obëhe mae ae rahu Keriso mae uehorovë'oho èhi ajamuijajeje. God-ro gövuajeje no ae aho'obëhe bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javuego. ²³ No ae aho'obëhe sisë vaejë'ëro God-are aji'le muoho vae'iröhoho bogo eni javuego ma-raromarueje. ²⁴ Röhu God-ro hesi uehorovoromo no huë mae bojamuiromo Iesu Keriso noni guomojöro sa'are nugö'örömo éhuro sisë hesi darugore javuadoho baeniahijë'ëro no hesi nunire mae riravarueje. ²⁵ God-ro Keriso nugö'ojadeje hesi köho rueromo guomego noro è muoho mae uehorovego God-ro nosi sisëho dejonö bu'øjego hesi dë vörönimadoho barë'iröhego. God-ro nosi sisëho èhi ajamuijade

hesi bëhoho röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Ëhesi bëhoho mami'oho aëro sisë vae'ego God-ro ma-taemorovoromo nunëremu gëbe ruenövadeje. ²⁶ Avevejö'oho nosi sisëho bogo ma-nunëremu gö'i a'i Keriso nosi sisëni nugö'øjahuadeje. Hu nimadeje röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Noro garöhego hu mu maemu vaejajoho o Iesu mae uehorovarue aribövi nosi sisë mu'uvahuego hesi nunire mae riravaruoho.

²⁷ Ëhi jië'oho no diehi nimorohë'i uvo'ejo: Nosi birirohuro God-are nunire mae javuajëjo. Ëhi jië'e jöho bogoje. Ëhesi bëhoho rabëni no bogo ëhioho uvo'ejo. Na nosi birirohuro mu vaeröhe jögoroho baejë'éro ëhuni no bogo nimorohë'ioho atarueje. Bogo ëhiohoje. Nosi biriroho bogo a'i God-are birire mae uehorovo'iröhe jögoroho baejë'éro ëhuni bogo ëhioho ato'ejo. ²⁸ Ëhesi bëhoho rabëni. Noro uehorovoromo uvarueje: Jew rajo mu vaeröhe jögoru ijore ijore va'ë'oho bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravarue hö uvo'i a'i Keriso mae uehorovë'oho ëhuro God-are nunire mae riravarue höjo. ²⁹ Jew rajo mu vaejë'ohuro ëhuro maro javuo'ibejo no uvo'ibejo: God hu ma-Jew rajohemu muebe'amaje höjo. Röhu hu bogo jabumëremu muebejëvo'i a'i sa'ae aho'o muebe'amajeje. ³⁰ Iae God hu ma-gemuje. Huro Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o mae riravoröhe öre gemuoho röjëhijajeje. Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o jabumë Keriso mae uehorovë'ohuro ëhuro ajëmijego mae riravarueje. ³¹ Keriso mae uehorovo'iröhe jöho baejë'ohuro

na no ëhuro God-are jögoru mamioho aharueje.
Bogo aho'i a'i ëho ma'eno titimarueje.

4

*Abraham bogo aehu hesi sino tariojaharohuro
bogo ëhuro God-are nunire mae nami'i a'i huhu
God mae uehorovadohuro ëhuro God-are nunire
mae namijade jöhoje.*

¹ Bëhe vaeromo jiade Jew rajo nosi hijoho Abraham jie. Röhu Abraham-hu gavade God-hu diehi ajamamu gavade jöho no uehorovo'ejo. ² Nani aëro uvo'ë'ö: Abraham-hu God-are nunire mae nami'ie'adevaroho huro mu mae vaeromo ëhuro God-are nunire mae namijade höjo. Ëhuni döro bamorovoromo nimorohë'i uvo'ibejajo: Naro nasi biririvoromo ëhuro God-are nunire mae namijaje hö uvo'ibejajo ëho iae mae jio'ibejajo. Nani ëhi uvo'ë'ö. Röhu God-hu gavajoho Abraham-hu döro bamorovo'iröhoho bëhoho bogoje. ³ God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ⁴ Röhu göehu gö hesi mu vaejahamu ë hesi mana bojamamu gavë'oho uvarueje: Ëaho bogo ëma vavaenimoromo suvuoroho bojami'i a'i mu vaejadohuni hesi manaho bojamade höjo. ⁵ O ae göehu mu mae bogo vae'i ma-uvë'oho: Iae mae-ëjo. No a sisë javuë'ego God-ro nosi sisëho mu'uvahuego hesi

nunire mae riravarue höjo. Ëhuni hesi huro na'o ajemi'iramu mae jevo'ajë uvë'oho God-ro uvajeje: Ëahuro na mae uehorovevë'ëro ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ⁶ David-ro jöe gemuoho jajivadeje. Aehu bogo hesi biririvoromo mu mae vae'i ma-God mae uehorovego God-hu vavaenimoromo ajamego hesi nunire mae namiromo huë mae baejaje jöho David-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

⁷ O asë'e mabëhëjo.

Aehu God-are jö ahamu huhu uehorovoromo vuonugahuë'oho
mu sisë vaejamu u'ovahuë'oho
no huë mae baejarue höjo.

⁸ Noehu sisë vaejaroho Badahu bogo ijönö jö majahuijë'oho

ëhuro no huë mae baejarue höjo.

Ëhi uvë'eje.

⁹ Röhu ë huë ma baejarue aribövioho rahumëje. Na ma-Jew rajo mu vaeromo sino tarivo'amarue ariböviohuremu God-are nuniroho maho riravoromo huë maho baejarueje. O na sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi gemuoho huë mae baejarueje. Bogo Jew rajohuremuoho a'i Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivo'amarue aribövioho jabu'o ë huë maho baejarueje. Ëhesi bëhoho urimë'i naro ave God-are surire jöho adahoromo jajivë'e jeve. Jajivoromo uëvë'e jeve: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro

mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaen-imoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ¹⁰ Röhu rabu'e majare God-ro uvadeje: Abraham hu mae höjo. Na hu sino tariojahare maja hesi urimo o ijönö evare uvadeje. Sino tariojahare maja hesi urimo evare God-ro uvadeje: Abraham hu mae höjo. ¹¹ Abraham mae hö uvonugoromo ijönö God-ro sino tarivoröhe muoho Abraham bojamadeje ae aho'o ëho garomo uvoröhego: Urimë'i sino bogo tariojahare majare Abraham-ro God mae uehorovoromo ëhuro hesi nunire mae namijade höjo. Ëhu'ëro jië'ëro Abraham-hu ë'adëhi Jew rajo mu bogo vaeromo sino tarivo'amë'e ma-God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarue aribövioho ë aribövi jabisi bëhoho iae Abraham-je. ¹² Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivare aribövie gö gö nosi bëhoho iae Abraham gemuje. Ëhesi bëhoho Abraham ë'adëhi nosi sinohu'o tarivahuë'ej. Röhu ëho ma-jianovo'i a'i Abraham sino bogo tariojahë'e ma-hijade majare huhu God mae uehorovadëhi Jew raje ae rahu ëhi gemuoho God mae uehorovë'oho ëhuro Abraham hu nosi bëhohoje.

Noehu jögoru ejaruohuro bogo ëhuro God-are huë maho nosiriroho rue'i a'i noehu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravaruoohuro ëhuro God-are huë mahuro nosirire rovajeje. Ëhesi jöhoje.

¹³ God-ro Abraham uavadeje: Ave jöho na mae uavajëjo. Naro ja'o jasi ujohu'o sa'ae aho'o bojëmi'iramu bae barë'arujëjo. Rabëni

baeröhego God-ro uavadeje. Bogo Abraham-hu mu vaeröhe jögoru ejahadohunioho bogo éhunioho God-ro mana uavadeje: Sa'ae aho'o bae barë'arujëjo. A'i Abraham-ro God mae uehorovoromo uvadeje: Hesi God-ro ajemi'ajë uvadohuni éhuni God-ro uvadeje: Na gavajoho Abraham-are sisëho barë'ego hu mae hö uvadohuni éhuni uavadeje: Sa'ae aho'o bae barë'arujëjo. ¹⁴ O God-ro uö'ibejo: Ave jöho na mae uëvajëjo. Jemëhu jemesi biririvoromo mu vae'irarije jö ejehë'ohuro éhuro na sa'ae aho'o bojëmi'ejöjo. O bogo ejehë'oho bogo bojëmi'ejö uö'ibejo no mae uehorovoromo uvaruoho: Hesi God-ro ajamui'iramu mae javuo'ajë uvaruoho ë hesi bëhe bogojio'ibejo. O nosi biriroho bogo eni javuë'ëro huhu bojamui'i uövuadoho bogo bae'ibejo. Röhu bogo éhiohoje. Mu vaeröhe jögoru ejaharuohunioho God-ro bogo éhunioho ajamui'i a'i noehu hesi örire mae uehorovaruhuni éhuni ajamuajeje. ¹⁵ Mu vaeröhe jö God-hu bojamuadoho no bogo ejahego mae javuo'i a'i ahego God-ro no göromo dë vörönimego i'ue bojamuajeje. O mu vaeröhe jögoroho bogojio'ibejo bogo aho'ibejo.

¹⁶ Ëhu'ëro jië'ëro God-hu no ajamui'i Abraham uavadoho ého no bogo mu vaeröhe jöho ejahoromo bae'i a'i God mae uehorovoromo éhuro baejarueje. Ëhu'ëro God-ro bogo nosi muoho garomo huhu Abraham uavadëhi éhi mana ajamui'i a'i hesi éma nimiromo huhu Abraham uavadëhi iae hu éhi ajamuego éhuro Abraham-are ujoho no ae aho'obëhe iae

baejarueje. Bogo Moses-are jögoru ejaharue aribövie gemuohemuoho bae'i a'i ae rahu Abraham-hu ë'adéhi God mae uehorovë'oho iae bae'ejo ë hesi bëhoho God mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe nosi bëhoho Abraham jië'ëro. ¹⁷ Abraham nosi bëhi jio'iröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'a gö gö raje aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhu'ëro jië'ëro noehu God mae uehorovarue aribövie aho'obëhe nosi bëhoho Abraham-je hu God-are nunire ëhi jië'ëro. God gemu Abraham-ro mae uehorovadeje. God hu vuovë'e aho ajamuijego i'ovavuaje ahoje. God-hu uvego urimo bogojio'amë'e bövi bise'o ëma jio'amaje ahoje. God hu ëhi jië'e a jiajoho Abraham-ro hu mae uehorovadeje. ¹⁸ Mae uehorovamu God-ro uavadeje: Sa'ae gö gö aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhi uavamu Abraham-ro uvadeje: Diehi'oromo bae'ejöjo. Öroho bogohöjo. Iae ëhi uvadeje röhu huro God mae uehorovoromo uvadeje: Iae hesi höjo. God-hu uevadëhi iae ëhi jio'a'ajë uvoromo hiromo muebejadeje. God ëhi mae uehorovoromo muebejë'ëro ëhu'ëro Abraham sa'ae gö gö aho'obëhe nosi bëhoho jië'eje. Nosi bëhi jioröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire ëhi uvë'eje: Abraham jasi ujoho aho'obëhe jiji va'ëne jiobe va'l'a'ajëjo. Surire jö jiadëhi iae ëhije. ¹⁹ Röhu Abraham vadune aho'obëhe 100 rabu'e bae'irögoro ë'ë'ëro ëhu'ëro hesi sino haho'e u'uhoromo guomanovë'e jiadeje. O hesi

vaboroho Sarah dë tiojë'e magonahe jiadeje. Baruohu'o vaborohu'o ëhi sisërëjëvë'e jiadeje. Röhu Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: Iae ëhi höjo röhu God-ro iae uje bojemi'iramu ëhuro aho'obëhe jieho'ajëjo. Abraham-ro ëhi biririvoromo God mae uehorovobe rovadeje. ²⁰ God mae uehorovadaho hu bogo vuonugoromo uvadeje: Na God-hu uevadëhi ëhi jio'a'ajëjo o bogajo. Bogo ëhioho uvol'i a'l'i biririvo avohoromo God mae uehorovobe rovadeje. Mae uehorovobe rueromo God-are örire rajahiromo ²¹ uvadeje: Iae mae-ëjo. God-hu uevadëhi ëhi ajemi'iröhoho iae hu eni jiajëjo. ²² Ëhi mae uehorovoromo uvamu gagorovo God-ro Abraham-ni uehorovoromo uvadeje: Ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ²³ Röhu ë jöho bogo Abraham-nioho gemu jajivo'i ²⁴ ae aho'obëhe nosi jöhu'o jajivë'eje. God-hu no ae rahu mae javuajë uvoromo baejavuade aribövi nosi jöhoje ë hesi bëhoho no Iesu nosi Bada i'ovade ae God hesi örire mae uehorovaruëro jië'ëro. ²⁵ Röhu God-ro Iesu a övore bojëmadeje baeromo anego nosi sisëhuni guomoröhego. Guomamu God-ro hu ajamijamu i'ovoromo ri'øjadeje ëhuro noro God-are nunire mae riravo'iröhego.

5

*God-are nunire mae riravarüëro jië'ëro hu'o
huë mae baeromo nimoroharue jöhoje.*

¹ Noro Keriso mae uehorovamu God-ro nosi sisëho mu'uvahuamu hesi nunire mae riravë'ëro

javuë'ëro ëhu'ëro God'o no'o gemuoro mae raro-marueje nosi Bada Iesu Kerisoro buore vae-javuë'ëro. ² Buore vaejavuromomo ajamuijë'ëro ëhuro no God-are huë maho birohoromo biririv-romomo hesi nunire mae riravarueje ë hesi bëhoho noro hesi örire mae uehorovë'ëro javuë'ëro. Hesi nunire mae riravoromomo noro uvarueje: Noro God-are aji mare raromo'ejarë uvoromo ëhuni noro nimorohë'i muebejarueje. ³ Röhu göho no huë vavaeni bövi bise'o baejë'iroho ëhu'o nimoroharueje. Rabëni hesi bëhoho no uvarueje: Huë vavaeni baejë'ohuro ëhuro birire baeromomo God mae uehorovobe va'arue höjo. ⁴ Biririvoromomo God mae uehorovobe va'ë'ohuro ëhuro God-ro uvajeje: Jemë ru-ahö'øjë'e jëvajë uvajohuro ëhuro no dë mambëhe jioromo muebejarueje ijönö huro ajamuego ma-mabëhe javuoröhego. ⁵ No mabëhe javuo'iröhego muebejruoho ëho bogo sareriv-romomo ë'arueje. Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho no bojamuijë'ëro no dë vövöbajo'ere herovarueje God-ro no mabëhe uehorovavuo avohego.

⁶ God-hu no uehorovavuaje öroho aviëhije. Uri-moho nosi arijo'arije ajamirovë'oho bogo eni javuadeje. Bogo eni javuobe rovamu God-hu nimade majaho rovamu evare Kerisoro guomadeje hu bijönimarue aribövioho ajamui'iro. ⁷ O noro garöhe ae gö mae jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gagorovo hu ajami'i vuovorovë'oho ëho juhuoni'e muego nani no hu bogo ajami'ejo. O ga'iröhe ae gö huë bae avohaje a mabëhe jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gavë'oho hesi nani'o.

Nani no hu ajami'i biririvoromo vuovorovo'ejo nani bogo. ⁸ A'i Kerisoro gavade no sisë aribövie javuamu evare huro no ajamui'i guomorovadeje. No sisë aribövie javuamu evare guomë'ëro jië'ëro ëhu'ëro God-ro no röjahuijë'eje noro garomo uvoröhego: God-ro no uehorovavuo avohaje höjo. ⁹ No ae sisë javuamu evare Kerisoro noni guomë'ëro ëhu'ëro no God-are nunire mae riravarueje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Kerisoro mami'e ajamuijë'ego majae ijonöho God-hu bojamui'iröhe i'uoho no bogo bae'ejarëjo. ¹⁰ Hu'o no'o gororamirovarue aribövie javuamu evare hesi Harihoho noni guomamu ëhuro hesinö ramuadeje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni biririvo avohoromo uvo'ejo: God-ro mami'e hesinö ramuë'ëro jië'ëro hesi Harihe biririvoromo hijajohuro ëhuro God-ro baejavuoromo maro bamavuo'iramu mae javuo'ajëjo. ¹¹ Iae u'emu mae javuo'ë'e röhu avevejö'ohu'o no God rajahiromo nimoroharueje nosi Bada Iesu Kerisore jöëni ë hesi bëhoho huro mami'e vöröho tugohahuoromo God-arinö ramuë'ëro.

Adam-hu mu sisë vaejamu vuovarue muehu rue'i Kerisohu mu mae vaejamu i'ovarue muehu rovade jöhoje.

¹² Ëhi jië'ëro urimoho ae gemuëro aevoromo mu sisëho vaejadeje. Ae gemuëro mu sisëho vaejamu ëhuro mu sisëho sa'are rovadeje. Sisëho rovamu ëhuro aevoromo aho vuovëvadeje. Vuovëvë'ëro ëhuro no ae aho'obëhe vuovavuobe rovajeje ae aho'obëhe mu sisë vaejë'ëro.

13 Urimë'i Moses-hu God-are jögoru bogo barovadevare evare mu sisëho iae sa'are jiobe rovadeje. Röhu Moses-are jögoroho bogojiamu aribövioho ëho bogo heromo ahë'ëro ëhuni God-ro mu sisëho gemu gemu garomo bogo adaho'i ma-nunëro gëbe rovadeje. **14** Mu sisëho bogo adaho'i ma-nunëremu gëbe rovamu röhu Adam-hu mu sisë vaejadevare evare ae aho'obëhe aevoromo vuovvobe rovadoho röhu evare Moses rovadeje. Ëaribövioho Adam-hu God-are jö heromo ahadëhioho bogo ëhioho heromo ahobe rovë'e jabu'o vuovëvobe rovadeje.

Röhu Adam hu God-aro jioromo ijönö sa'are rovade aho Keriso va'ëne ëhi jianove. **15** Iae ëhi jie röhu Adam'o ijönö sa'are rovade ahu'o ae niö'i jabesi muoho bogo gemuoho jio'irögoro gö gö jiadeje. Gö gö jië'ëro God-are suvuorohuro Adam-hu sisë ë'adoho iosiramijë'eje. Ëhesi bëhoho Adam hu ma-gemu jiadeje. Huro God-are jöho ahamu ëhuro ae aho'o vuovëvobe rovë'eje. Iae ëhi jie röhu Iesu Keriso hu'o ma-gemuje. Röhu God-ro no huë baejavuoromo ë aho uavamu nosi sisëho ajamuijë'ëro ëhu'ëro ae aho'obëhe hesi huë maho bae avohobe maro raromobe rovë'e javue. **16** Ae gemuëro sisë vaejë'ëro ëhu'ëro no'o sisë javue röhu God-are suvuorohuro ë muoho iosiramijë'eje. Ëhesi bëhoho huro mu sisë gemu vaejë'ëro ëhu'ëro God-ro no uövuajeje: Jemë'o sisë'e aribövie jëvajëjo. A'i noehu mu sisë aho'obëhe vaejaruoho God-ro hesi nimiromo huë baejavuoromo uövuajeje: Jemesi sisëho iae mu'uvëhë'e höjo. **17** Ae gemuëro mu sisë vaejë'ëro

ëhu'ëro a vuovavuaje muoho börömoraejë'eje ae gemuëro huro ëhi sisë ë'ë'ëro. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Ae gemu Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro ëhu'ëro ae rahu God-are suvuoro mabëhe baeromo aevoromo hesi nunire mae riravë'oho ëhi jië'e aribövioho noro bogo vuovo'i Keriso-are darugoho baeromo masije ri-ravo'ejarëjo.

18 Ëhu'ëro jië'ëro mu sisë gemu jië'ëro ëhuro ae aho'o God-are nunire sisë'e javue. A'i ae gemuëro mu maho vaejë'ëro ëhuro ae aho'obëhe nosi sisëho mu'uvahuë'ego no God-are nunire mae jioromo hu'o maro raromo'ejo. **19** Ëhesi bëhoho ae gemuëro God-are jöho ahamu ae aho'obëhe sisérëjavuadeje. A'i ae gemuëro hesi jöho ejahë'ëro ëhu'ëro ae aho'obëhe hesi nunire marëjävuo'ë'e.

20 Moses-are jögorehu ijönö rovade hesi bëhoho aëro ëho heromo biriri'övoromo jöho ahobe va'ego mu sisë börömo bëhe ma-va'orahoro jioröhego. Mu sisë böröme jio'amadeje röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo bogo bise'o vadu'oho ajamuiromo nosi sisëho iosirami'amoromo hesi mu börömoho röjahuijadeje. **21** Ëhu'ëro urimoho mu sisëho börömoho ji-adeje. Mu sisë hesi uhure javuë'ëro vuovavuonövadeje. Jaruvoho God-hu huë baejavuade muoho börömohoje. God-are huë ma hesi uhure javuë'ëro hesi nunire mae rravarueje. Mae riravoromo ma-ioro'iore gemu maro raromo'ejo nosi Bada Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro.

6

*Noehu Keriso'o bimuvoromo hu'o
vuovanovoromo uehoro mami vuonugo'i
i'ovoromo uehoro i'e baejarue jöhoje.*

¹ God-hu hesi nimoromo huë baejavuoromo nosi sisëho ajamuijë'oho no diehi uvo'ejo. Na no uvo'ejo: Ë'ego no ëhi ma-mu sisëmu vaebe va'ego nosi sisëho aho'o jiego God-ro no huë baejavuo avohoromo mu'u'amajo. ² Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejo. Mu sisë uhure javuadoho no vuovaruëhi ëhi jianovoromo iae barëjahuë'eje. Ëhi jië'oho no diehi vuonorö'öromo mu sisë hesi uhuroho biririvoromo raromonövo'ejo. No bogo ëhioho ë'ejo. ³ Ave jöho jemë'o uehorovo'ibejarije. Ae rahu bapataeto vaejamu Iesu Keriso'o gemuore bimuvavuë'oho ëhuro hu'o gemuore bimuvoromo vuovavuë'eje. ⁴ Ëhuni no bapataeto vaejamu ëhuro Keriso'o bimuvoromo vuovoromo hu'o gemuore sa'a gagore raromareje ëhuro Vavuehu hesi aji'e darugohuro ajamamu Kerisohu guomadoho i'ovoromo ri'öjadëhi ëhi no'o mu i'ore raromo jijhonövoröhego.

⁵ No Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu guomadëhi no'o ëhi vuovarohuni ëhuni iae no Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu i'ovadëhi no'o ëhi i'ovoromo mu i'e bae'ejo. ⁶ Ave jöho iae no gavarueje. No Keriso'o gemu mae bimuvoromo korosire ano taemavuoromo hu'o vuovavuade hesi bëhoho sisëhu nosi uehorore dajore biririvobe rovadoho barëjahuego ëhuro mu sisë hesi darugore javuadoho ijönöho bogo vaenövoröhego. Ëhuni no Keriso'o gemu mae

vuovavuë'eje. ⁷ Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'iroho sisë uhure javuadoho iae barëjahuë'eje. ⁸ No Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'ero ëhuni no mae uehorovoromo uvarueje: Iae no i'ovoromo hu'o gemu mae raromonövo'ejarëjo. ⁹ No ëhi uehorovarue hesi bëhoho no gavaruoho God-ro ajamamu Keriso guomoromo ri'öjë'ero hiromo röhu maho bogo guomo'ë'e hu guomoröhe hesi vöröho ruahö'öjë'ero. ¹⁰ Keriso urimo guomadeje. Ëhesi bëhoho hu guomoromo ëhuro sisëho ioro'iore gemu taemadeje. O jaruvoho iae hu hije ë hesi bëhoho hu God'o gemu mae hijajëro jië'ero. ¹¹ Ëhuni jemëro uvore: No'o vuovavuamu ëhuro ma-joro'ioremu mu sisëho taemë'e javuajëjo. Röhu no i'ovoromo Iesu Keriso'o gemuore javuë'ero iae God'o gemu mae raromaruëjo.

¹² Ëhuni mu sisë uehoro sisë jemesi vuovëvoröhe sinehu nimajoho ëho nadi ejahorego ëhuro sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'iro. ¹³ O jemesi öve höre simane rabe sisë öriroho nadi bojamirovoromo mu sisëho vaere. A'lí uvore: No i'ovoromo mu i'e baejë'e aribövie javuajë uvoromo jemesi dë vövöbajo'e aho'o ma-God gemu bojamirovoromo jemesi öve höre simane rabe ëhu'o hesi öroro bojamirovoromo mu mae vaere. ¹⁴ Mu sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'ë'e. Ëhesi bëhoho God-are jögoru aharuje ë hesi i'uoho bogo bae hesi jëve. God-ro hesi nimoromo huë baejëvoromo jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajeje. Jemë ëhi maro raromarujeje.

Mu ma hesi darugoremu raromarue jöhoje.

15 Jögoru aharue hesi i'uoho bogo bae'i Godare nimoro nosi sisë uehorovoromo vuonugahuë'oho na no ëhunioho mu sisëho vae'ejo. Bogo mae bogo ëhioho ë'ejo. **16** Jemë'o uehorovore. Jemë ae gö hesi jöhemu ejahoromo hesi muohemu vaejaho'i nëgamu jemesi arijo'arije bojamirovë'oho ëhuro jemë ë a hesi darugoremu raromo'aruje. Jemë mu sisëmu vae'i nëgamu bojamirovë'oho ëhuro jemë sisë hesi darugoremu raromoromo vuovoromo sisëro va'o hesi jëve. O God-are jö ejahoromo hesi muemu vaejaho'i nëgamu bojamirovë'oho ëhuro hesi darugoremu raromoromo hesi nunire mae jëvajeje. **17** Röhu na God mabëhe uave. Ëhesi bëhoho urimoho jemë mu sisë hesi darugoremu raromonövariyeje röhu avevejö'oho jemë Godare jö diehi diehi röjëhijamu hejarijoho ë jöho jemesi dë vövöbajo'e aho'obëhe ejaharujeje. **18** Mu sisë hesi darugoremu raromarijoho Godro jiovëhadeje. Ëhu'éro ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi ëhi jemëro mu ma hesi darugoremu raromarujeje. **19** Ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi jemëhu mu ma hesi darugoremu raromaruje jö naehu uëvaje hesi bëhoho nasi jöho sama'e huruohë'e jioröhego jemesi uehoroho u'uhëvego bogo avoho hejöëni. Urimoho jemëro jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovarijeje ëhuro va'inumi'e mu o mu sisë gö gö hesi darugoremu raromoromo ëhi jië'e muohemu vaenövo'irarijëro. O avevejö'oho ëhi jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovoromo mu

ma hesi darugoremu raromoromo God-are mu mahemu vaenövore.

²⁰ Urimë'i jemë mu sisë hesi darugoremu raromarijevaroho evaroho mu ma hesi darugoroho bogo raromo'i ma-raromarijeje. ²¹ Mararomoromo mu sisë vaejarijoho uehorovoromo javojëge. Röhu evare majare ëhi jië'e mu sisë vaejarijoho ë hesi maho rabe baejarijeje. Bogojiadeje. Ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho ëhuro ma-vuovoromo sisëro va'arueje. ²² O avevejö'oho God-ro ajämamu mu sisë hesi darugoremu raromarijoho vuonugo'i God-are darugoremu raromë'e jäve. Ëhu'ëro jemë God-are aribövi mae jëvoromo ëhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'aruje. ²³ Noro mu sisë vaejego ë hesi manaho baeromo vuovoromo sisëro va'arueje. O God-ro hesi huë baejavuaje suvuoroho bojamuego ëhuro no ma-ioro'iore gemu maro raromarueje Iesu Keriso nosi Badare ae gemuohuro javuë'ëro.

7

God-are jögoru ahoromo vavaeni'ere raromaroho vuonugo'i Keriso-are aribövie javuaje jöhoje.

¹ Aganomë sa'a a masijo jabesi mu vae'irarije jögoru hesi öroho jemë gavarujëro jëvë'ëro ëhuni ave jöho iae ga'a'aruje. Ja sa'are hijë'oho sa'a hesi jögoru uhure hibe va'ojuvo guomavo'iramu jögoru uhuroho bogojavo'ë'e. ² Bëhoho ëhi jianove. Baru hijë'oho vaborohuro hu gemu gabe va'ë'e jögorure ëhi uövuë'ego.

A'i baru guomë'oho magonahoho ë jögorehu nijio'iraejadoho iae barëjë'eje. ³ Ëhi jië'ëro baru hijamu sionoho ioro bamë'oho aëro uvo'ë'ö: Ëmagonahoho önö'e ma-juvë'e magonahe höjo. A'i baru guomë'oho jögorehu nijio'iraejadoho barëjë'ego hesi nimoro ae gö baeromo hu'o gemuoro hijë'oho bogo önö'e ma-juvë'e magonahe jio'ë'e. ⁴ Baru mamilioho guomamu magonahohuro baru i'e baeromo gemu mae hijajëhi jemë'o ëhi jëvanove. Jemë Keriso-are sinohu'o gemuore bimuvorovoromo vuovëvë'ëro ëhu'ëro jögoru aharuje hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu barëjëhë'eje ëhuro guomoromo ri'øjade ahu'o gemuoro jemëro raromoromo God-hu nimaje muoho vae avoho'irarijego. ⁵ Röhu urimë'i nosirire jiaje sisëhemu uehorovarevare evare mu vaeröhe jögoroho no uehorovoromo dë iahuo'ego mu sisëmu vae'i nimonövareje. Ëhi nimoromo sisëho dajo haho'ëro vaeromo ëhuro vuovoromo sisëro va'o hesi javuadeje. ⁶ Avevejö'oho mu vaeröhe jögorehu no nijio'iraejavuadoho Keriso'o gemu mae vuovavuanovë'ëro ma-ioro'ioremu barëjahuë'eje. Ëhuro ë jögoru aharue hesi i'uoho bogo bae hesi javue. Ëhu'ëro ijönöho no öri mamilioho bogo va'oromo ma-surire jajivë'e jögoroho adahobe God-are muoho ma-sivo ho gabe va'i a'i öri i'ore va'oromo God-are Aru'aho hesi darugohuro hesi muoho vaejarueje.

*Mu vaeröhe jögoru adahoromo ëhuro mu sisë
hesi bëhi gavarue jöhoje.*

⁷ Ësurire jajivë'e jögoru hesi uhure javuadoho iae barëjë'eje. Ëhuni no diehi uvo'ejo. Na no éma uvo'ejo: Ëjögoroho sisë höjo. Bogo mae bogo éhioho uvo'ejo. Ëjögoroho bogojio'ibejo Paul na bogo ga'ibejo mu sisë hesi öroho diehi jië'e jiego. Ëhesi bëhoho jögore gemu jajivoromo éhi uvë'eje: Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioho ganiganimonëjo. Bogo éhioho jajivo'ibejo naro uvo'ibejo: Ganigani muoho nani mae höjo.

⁸ Röhu ganigani hesi jögoroho iae jajivë'eje. Jajivë'ero naro garomo uvodeje: Ëganigani muoho God-ro bijönimaje hö uvamu nasi dë iehamu sisëhuro börömo mae rojomamu avare böviëni bise'ëni ganiganiego avohadeje. O surire jajivë'e jögoroho bogojio'ibejo uehoro sisëho bogo éhioho rojomo'ibejo. ⁹ Urimoho è jögoroho bogo hejë'e éma hibe rueromo uvodeje: Nani na mae jevajëjo. A'i ganigani jögoroho hejamu mu sisëhuro baejevamu naro biriri'övoromo jögoroho ahoromo

¹⁰ uvodeje: Ëhu'ero na guomo örire jevajëjo. Röhu mamile God-hu ganigani jögoru bamade hesi bëhoho éhuro no mae raromo'iröhego. Röhu è ganigani jögoroho jië'ero éhu'ero sisëhuro baejevamu na guomo örire jevadeje. ¹¹ Guomo örire jevade hesi bëhoho surire jajivë'e jögoroho na hejë'ero éhu'ero è mu sisëhuro sareremiromo dë iehamu naro jögoroho ahamu éhuro guomo örire jevadeje.

¹² Röhu è surire jajivë'e jögoroho aho'obëhe God-aro jioromo rovë'eje. Ëhesi jöe gö gö God-ro bamadeje noro mu mae vaejego

marëjävuoröhego. Ëhu'ëro ë jöho iae maeje.
13 Mae jië'oho na no ëma uvo'ejo: Jö mahuro
 ëhuro na ijumevamu guomo örire jevade höjo.
 Bogo ëhioho uvo'ejo. A'i uehoro sisëhuro ëhuro
 ë'adeje. Uehoro sisëhuro ë jö maho huotovoromo
 ijumevamu guomo örire jevadeje. Ëhesi bëhoho
 God-ro nimadeje no samaro garöhego sisë hesi
 bëhoho i'u'e mae jiego. Hu nimadeje jögoroho
 jioromo ëhuro mu sisëho börömoraeröhego.

*Uehoro ma'o uehoro sisë'o umogirohaje ë hesi
 jöhoje.*

14 Röhu no gavaruoho God-are jögoroho hesi
 Aru'ahohuro bojamuaje jöeje. Röhu na bogo
 hesi Aru'aho ejahaje aho jevo'i sino hesi mu sisë
 eromo hesi darugoremu hijaje ae jeve. **15** Ëhuni
 na uvajeje: Naro diehi ë'ego ë'aje höjo. Mu
 mae negajoho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho
 ëma vaejajeje. **16** Röhu naehu mu sisë vaeromo
 God-are jögoru ahajoho bijöngegego ëhuro na uva-
 jeje: God-hu bojamuade jögoroho iae maho höjo.
17 Ëhi jië'ëro bogo naehu nimoromo sisëho vae'i
 a'i uehoro sisëro dëre rojomego ëhuro vaejajeje.
18 Na gavajoho uehoro maho nasiriroho bogo mae
 bogoje. Ëhesi bëhoho nasi dëre uehoro mami
 jiobe rovadoho ëho sisëmuje. Na ëhi gavaje hesi
 bëhoho na mu mae vae'i negajoho bogo vae hesi
 jeve. **19** Mu mae vae'i negajoho ëho bogo vae'i
 a'i mu sisë bijönegajoho ëho iae na vaejajeje.
20 Na bijönegaje muoho ëma vaejë'ëro ëhuro bogo
 naehu nimoromo vae'irögoro uehoro sisëhuro
 nasi dëre rojomego ëhuro vaejajeje.

²¹ Ëhu'ëro na gavajeje aviëhi jië'e muoho jiego. Na mu mae vae'i negë'iroho mu maho bogo rue'i mu sisëhuremu nasirire rovajeje. ²² Nasi dë vövöbajo'ere God-are jögoroho negajeje. ²³ Röhu na gavajoho uehoro göhuro nasi sino haho'e ruahö'öjevajeje. Ruahö'öjevoromo God-are jögoru simanehu nimajohu'o umogihorovajeje. Umogihorovoromo ëhuro sino haho'ere jiaje sisëhuro na ruaho'amoniagegajeje. ²⁴ Asë'e vaevë'e jevaje. Sisëhu sino haho'e ruahö'öjevo'ego guomevo hesi jevajoho raro ajemi'iramu maho jevo'ë'e. ²⁵ Röhu na God mabëhe uave. Huro ua'iramu Iesu Keriso nosi Badaro ajemi'iramu mae jevo'ë'e.

Ëhu'ëro jië'ëro na ëhi jeve. Naro nasi uehoroho bojamirovoromo God-are jögoroho ejahajeje. Röhu sisë nasirire jiobe rovadohuro mu sisë hesi jöhu'o ejahajeje.

8

God-are Aru'aho baeromo ëhuro mae raro-marue jöhoje.

¹ Röhu jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho javuë'oho mu sisë hesi i'uoho bogo bae hesi javue. ² Urimoho ja mu sisëmu vaeromo guomo örireemu juvonövaneje. Jaruvoho ja Iesu Keriso-are ae gemuoho javë'ëro i'ovavuaje Aru'ahohuro ja ajamiromo ë sisëhu ruahö'öjavadoho bisihö'öjamu mae javë'eje. ³ God hu eni jië'ëro hesi Harihu Maho nugö'öjadeje araeromo sino haho'e baeromo no a sisë javuajëhi hu ëhi jioromo rueromo sisëni guomoröhego. Ëhi'amu ëhuro nosirire jiaje sisë hesi darugoho

barëjahuadeje. Noehu mu vaeröhe jögorohuro bogo ëhuro sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Sisë nosirire jië'ero jögoru hesi biriroho bogojiadeje. ⁴ Röhu God-hu sisë hesi darugo ëhi tugohahuade hesi bëhoho hu nimadeje noro God-are jögoru hesi mu maho aho'obëhe vaeröhego sino hesi sisëhu nimajoho no bogo e'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejaruëro javuë'ero. ⁵ Sinehu nimaje sisë ejë'oho ë hesi muohuremu uehorovarueje. O God-are Aru'ahehu nimajëhi vaejë'oho Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovarueje. ⁶ Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho ëhuro no vuovoromo sisëro va'arueje. A'i God-are Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovë'oho ëhuro ma-ioro'iore gemu huë mae raromarueje. ⁷ Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovego vuovavuaje hesi bëhoho ëhi jië'e uehoro sisë baejë'oho God-are jögoroho bogo ejaharueje. Ejaho'iröhoho bogo eni javuajeje. Ëhuro God'o muorovarue aribövie javuajeje. ⁸ Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho God-hu nimaje muoho bogo biroho hesi javuajeje.

⁹ Röhu jemë bogo ëhioho ë'arujeje. Jemë sinehu nimaje sisëho bogo e'i a'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejarujeje God-are Aru'ahoho jemesi dë vövöbajo'ere mami'e abo gemu mae hijë'ego. Ae rahu Keriso-are Aru'aho dë vövöbajo'ere bogojië'oho hu bogo Keriso-are ahoje. Röhu hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ego ëhuni huhu nimaje jöho iae ejaharueje. ¹⁰ Keriso jemesi dë vövöbajo'ere jie. Ëhu'ëro jemë sisë vaejarujo huro

jemesi sino haho'oho iae vuovëho hesije röhu jemë God-are nunire mae riravarujohuro jemesi aru'ahoho biririvëhego raromarujeje. ¹¹ Röhu God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'øjadeje. Ëhuni hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ëro God-hu Keriso ajamamu guomoromo i'ovadëhi jemesi vuovo sinohu'o ëhi ajëmi'iramu i'ovëvo'ë'e God-are Aru'ahohuro jemesi dëre abo hijë'ëro.

¹² Ëhi jië'ëro noehu mu vae'iröhoho iae jiahue. Röhu nosi sinehu nimaje mu sisëho ëho bogo nosi muehuje. ¹³ Ëhi jië'e sisë vaejë'ohuro ëhuro jemë ioro'ioremu vuovëvo'ë'e. A'i God-are Aru'aho hesi birire baeromo jemesi sino hesi mu sisë mu'uromu bogo gavanovë'oho ëhuro jemë ma-ioro'ioremu raromo'aruje. ¹⁴ Ae rahu God-are Aru'aho ejahobe va'ë'oho ë aribövioho God-are aboji harihu'e jio'ame. ¹⁵ God-are Aru'aho baejarijohuro jemë bogo tövo rémo'ego röhu maho sisëroho raromoromo juhuonibijoho'irögoro a'i God-are Aru'ahohuro jemë ajëmijë'ëro hesi aboji harihu'e jëve. Ëhuni no God-are örire uavarueje: Asë'e Apajo. ¹⁶ Noehu ëhi uavarue hesi bëhoho God-are Aru'ahohuro nosi aru'ahoho ajamuiromo uövuajeje: Jemë iae God-are aboji harihu'o mae jëvajëjo. ¹⁷ No hesi aboji harihu'ëro javuë'ëro no God nosi Vavu hesi maho bae hesi javue. Kerisohu baejajëhi no'o ëhi bae'ejo. No Keriso'o huë vavaene baejaruëro jië'ëro ëhuro hu'o gemuore aji maho bae'ejo.

U'emu God-are aji ma baeröhe jöhoje.

18 Na uve: Huë vavaene jaruvo baejarooho ma-bise'e jio'ego bogo uehorovo'i a'i God-hu röjahuijego garöhe aji mabëhoho ëho börömo mae höjo. **19** Röhu vaevë'oho sa'ae mie bövie bise'e God-hu bamadoho bogo eni jiobe ruejuvo God-ro hesi abozi harihu'oho va'orahoro bamavuo'iramu ëho ma-maro jio'amo'ë'e. **20** Ëhesi bëhoho God-ro uvadeje: Sa'ae bövie bise'e sisérë'amo'ajëjo. Bogo hesi éma sisérë'amobe rue'i God-ro hesi nimoromo sisérëjöro uvadeje hujeji avohego marë'amoröhego. **21** God-hu bamade bövioho bise'oho jaruvooho ëhi ma-sagohoriemu sagohoribe va'ajeje. U'emu God-ro avoho'amo'iramu ëhi jiobe va'ajoho iae barë'irögoro huro i'ovo'amo'iramu hesi abozi harihu'e ma-maro javuoröhëhi ëhi huhu bamade bövioho bise'oho maro jio'amo'ë'e. **22** Vaevë'oho iae no gavö God-hu bamade bövioho bise'oho sisérëbe rovë'e jio'ego ijönö mae jio'amo'ië'ëro. **23** Sa'ae bövie bise'e bogo éhemuoho sisérë'i röhu huhu hesi Aru'aho aevo'i suvuoramamu baejare aribövioho no'o sisë'i huë vavaeni'e raromë'ëro hara'uë'i mueberomo raromö ijönö God-ro hesi abozi harihu'oho no avohavuoromo nosi sino haho'e aho'obëhe i'ovavuego ma-maemu javuoröhego. **24** Ëhi mae javuoröhoho ëho noro muebejöro God-ro ajamuiromo maro bamavuë'eje. Mue gö gö no avevejö'e nunehu ga'amaruoho ëho bogo ga'amo'i muebejarueje iae mami'e gavarüero. **25** A'i mae javuo'iröhoho nunoho bogo ga'i ma-raromoromo muebejarüero jië'ëro ëhuni ga'irögoro biririvoromo raromoromo muebebe

va'arueje.

²⁶ Röhu no u'uhavuë'ego God-are Aru'ahohuro nosirire rueromo ajamuijajeje. Ëhesi bëhoho God-are örire diehi avoho ato'iröhoho no dadivavue. Dadivavuego God-are Aru'ahohuro hesi ajamuiromo nosi jöëni huë vavaene börömo bëhe baeromo sisë maro hara'uoromo ëhuro God-are örire ëninamijajeje. Huhu hara'uoromo ëninamijaje jöho aho ë jöho bogo ato hesi javue. ²⁷ Röhu God-hu dë vövöbajo'ere bijioho gövuajohuro hesi Aru'aho hesi uehorohu'o iae gavajeje rabëni God-hu nimajëhi hesi Aru'ahohuro ëhi jië'e uehoroho baeromo hesi aribövi nosi jöëni ëninamijajego.

²⁸ No gavaruoho ae rahu God rajahijë'iroho mu mae mu sisë huë mae huë sisë jabiesi örire rovego röhu God-ro jabumë ajëmiromo huë mahu'o huë sisëhu'o aho'obëhe avohëhajeje ëhuro ijönö jabumë mae jëvo'iröhego hesi nimadëhi rinëgade ariböviëro jëvë'ëro. ²⁹ Ëaribövioho urimë'i God-ro söjëgo'irögoro uehorovëvadeje. Uehorovëvoromo hesi simanëro mevoromo uvadeje: Hujeji ë aribövioho naro tarioromo baejëvo'ejöjo ëhuro nasi Harihu ma va'ëne jëvoröhego. Ëhi jië'oho jabumë ijomage aho'obëhe jëvo'i nasi Harihoho murioho jio'a'ajëjo. Mevoromo ëhi uvadeje. ³⁰ Ëaribövie gemuoho mevoromo röhu hesinö rinëgadeje. Rinëgoromo röhu jabiesi jö sisëho uehorovoromo vuonugëhamu hesi nunire mae riravareje. Hesi nunire mae riravamu huro baejëvoromo aji mare rëmadeje.

God-hu dë vövöbajo'ere no uehorovavuaje

*muoho ëho a göehu o mu göehu bogo aho'iröhe
jöhoje.*

³¹ God-hu ëhi ajamuijadoho no diehi uehorovo'ejo. Iae no ëhi uvo'ejo: God nosi dönö jjajoho raro no bisihö'öjavuo'ajëjo. ³² God bogo uvadeje: Nasi Harihoho maego bogo bojëmi'ejö uvoromo nijio'irae'i a'li Harihoho nugö'öjädeje ae aho'obëhe nosi jöëni huë vavaene baeröhego. Hesi Harihoho ëhi bojamuijë'ëro ëhuni noro biririvoromo uvarueje: Hesi suvuoro börömoho mami'e bojamuijë'ëro ëhuni suvuoro ioro'iorohu'o iae bojamui bare'ajëjo. ³³ God-hu baejavuade aribövi nosi jö sisëho raro jövo'ë'e. Jövoröhe aho bogoje. Rabëni God-ro nosi sisëho avohahuë'ëro uvajeje: Jemë mae jëvajëjo. ³⁴ O raro uö'ë'e: Sisë'e jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhi uö'iröhe aho bogoje. Rabëni hesi bëhoho Iesu Kerisoro guomadeje. Guomoromo röhu ri'löromo ajiomë'ëro God-are övo manö hiromo nosi jöëni God-are örire jöe majahijajeje. ³⁵ Kerisoro no dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamuijajeje. Uehorovavuoromo ajamuijaje öroho raro tugohahuo'ë'e. Aho bogo. Huë vavaeni bövi bise'o rovë'oho ae göehu ijumavuë'oho ie o niögu suhi'e bogojavuë'oho vörö'ere va'ë'oho aehu bijuemavuamu vuovë'oho bogo ëhuro tugohahuo'ë'e. ³⁶ Iae ëhi jië'e mu sisëho nosi örire rovajeje. Ëjöho God-are surire ëhi uvë'eje:

God no jasi ariböviëro javuë'ëro ëhuni aëro vae
majaë muo'amavuo'ię'ego no vöröre mararomarue höjo.

Sheep rinovoromo bijuëmo'ië'aruëhi aëro nosi
örire éhi ë'arue höjo.

³⁷ Iae no éhi javue. Röhu rabe rabe rovë'iroho Kerisoro no uehorovavuoromo ajamuijego éhuro no ruahö'ö avohoromo ma-mae javuajeje.

³⁸ Éhesi bëhoho na mae uehorovoromo uvajeje: Huhu dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamuijaje öroho mu gö gö rovë'oho bogo tugohahuo'ajéjo. Vuovavuë'oho o ave sa'are raromë'oho anerae majä aru'ahe vörö'e mue gö gö rovë'oho mu rabu rabu jaruvo o u'emu rovë'oho ³⁹ noehu dö mare ajiomë'oho o sa'a gago ègobövire abuejë'oho bövie bise'e dinö'e dinö'e jiajoho rovë'oho God-hu uehorovavuaje öri Iesu Keriso nosi Badarire röjahuijajoho ého bogo tugohahuo'ajéjo.

9

God-hu hesi nimoromo Israel rajo hesinö baejëvade jöhoje.

¹ Na Keriso-are ae gemuohuro jevë!ëro jö mae majëhi'ië'e sareri'e jöho bogo. God-are Aru'ahohuro nasi dë vövöbajo'oho ajemiromo avoheho'ego herovoromo na jö mae majëhi'ië'e.

² Huë vavaene na bogo bise'o vadu'oho baeromo majae éhi vavaenegajeje. ³ Nasi sa'a raje ö mueno'e gemuoho jëvanovo'ego jabesi jöëni vavaene baeje. Éhesi bëhoho jabumë Keriso bogo mae uehorovoruomajeje. Röhu jabesi aru'ahohuni na böröme uehorovevo'i nasi sinoho ma-bisemu uehorovajeje. Éhuni na uve: God-ro sisë bojemiromo Keriso-are bëhiroho

rori'o babu'öjevego nasi sa'a rajohuro aevoromo Keriso mae uehorovoruomo'ibejajo ëhuro iae mae jevo'ibejajo. Jabesi jöëni ëhi dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo vavaenimajeje. ⁴ Nasi sa'a rajoho Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huë mabëhe God-are örire baeruomë'eje. Jabumë Israel rajo God-hu baejëvade aribövie jioruome. Huro jabumë hesi aboji harihu'e vaejëvadeje. Hesi aji maho röjëhijadeje. Hesi jögoru maho bojëmiromo uëvadeje: Iae na jemë muebejëvo'ejöjo. Mu vaeröhe jögoroho bojëmadeje. Osa börömore rueromo hu rajahi'iröhe öroho röjëhijadeje. Ijonö mae ajëmi'iröhe jöho bojëmadeje. ⁵ Jabesi hijo miono'oho God-are a masije jëvadeje. Böröme namiroomo ajamuaje aho Keriso jabesi sa'a raje gemuoho jiadeje. Keriso hu bogo ma-aehu jio'i hu God jië'ëro sa'ae bövie bise'e muebejajego ëhuni noro hesi örire rajahiemu rajahibe va'ejo.

⁶ Iae Israel-are ujo ömo'ömoho noro ëhi jië'e mu maho baejë'e javue. Röhu hesi ujoho ma-ae gemuëro gemuëro Keriso mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma uehorovarueje. Bogo ma uehorovarueje röhu Israel-are ujo muebejavuoröhëro God-hu uvade jöho bogo barëjë'eje. Ëhesi bëhoho Israel-are siono baeromo mu ma bövi bise'o baejarue aribövihuremu God-ro muebejavuo'i uvadeje. Röhu ëhi jië'e aribövioho bogo aho'oho jio'i ma-gemu gemu javue. God-hu Israel-are mu ma baejarue aribövi muebejavuo'i uvadëhi ëhi muebejavuajeje. Ëhuni Israel-are ujo muebejavuoröhëro uvade jöho bogo barëjë'eje.

⁷ Göho Abraham-are ujoho aho'obëheje röhu ujo ioro'ioroho hesi mu maho bövioho bise'oho bogo baeruomë'eje. Ëhesi jöho God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Jasi harihe Isaac'o hesi ujohu'o ë ariböviohuremu jasi sionoho baeromo bövioho bise'oho baebe va'i jasi ujo ioro'ioroho bogajo. Ëhi uvë'eje.

⁸ Ëjö hesi bëhoho bogo Abraham hesi arijo'ëro ëma nimoromo baejade harihohu'o ë harihu hesi ujohu'o God-are aboji harihu ömo'ömehu jio'i a'i God-hu Abraham bojami'i uavade ujo ömo'ömeho ého jaburo Abraham-are sionoho baejarueje. ⁹ God-ro Abraham harihe bojami'i majahiromo uavadeje: Evare majare na vuonorö'ö rue'iramu Sarah harihe raho'a'ajëjo. Ëhi uvë'eje.

¹⁰ Abraham-are harihu göhuremu Abraham-are sionoho bae'iröhego ëhi uvadeje röhu bogo ëhemu jio'i a'i ijönö Rebecca harihe niö'i huodi'e dëre jëvadeje. Harihu niö'i jabiesi vavuoho gemu jiadeje. Hu nosi hijo miono'e Isaac jiadeje.

¹¹⁻¹² Röhu harihe niö'i bogo röhëvë'e dëre jëvamu mu maho o mu sisëho bogo vaejë'iro evare majare God-ro jabiesi vëmoho Rebecca uavadeje: Naro ijomajohemu ajami'iramu böröme jio'iramu muriohuro bise'e jioromo ijomajohemu aehu mu vaejahonövo'ajëjo. Mu ma o mu sisë bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvade hesi bëhoho ëhuro huhu nimadëhi ëhemu uehorovoromo ae baejëvoröhëni hu bogo aehu mu ma vaejarooho gëromö rinëgo'i hesi nimoro ëma rinëgajëro jië'ëro. Iae ëhuni mu bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvadeje. ¹³ God-hu ijomajohemu Jacob

ajami'i murie Esau bogo ajamijade jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje: Na Jacob nego'i Esau bijönegade höjo. God-ro éhi uvë'eje.

14 Éhi jië'oho no diehi uvo'ejo. Na no éma uehorovoromo uvo'ejo: God-hu a sisëro jië'éro sisë'i uehorovoromo éhioho é'lade höjo. Éhi jië'oho jö sisëgo bogo éhioho uvo'ejo. **15** Éhesi bëhoho God-ro Moses uavadeje: Di aribövi sisë jëvajoho huë baejëvo'i negë'oho è aribövioho huë baejëvo'ejöjo. O di aribövihuni na vavaenimo'i negë'oho è aribövihuni vavaenimo'ejöjo. **16** Éhu'éro jië'éro God-hu hesinö rinaguaje hesi bëhoho bogo noehu nimoromo biririvoromo muoho vael'i a'li huro noni vavaenimoromo rinaguajeje. **17** God-hu sisë a börömo Pharaoh-are örire jö majahijade jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje: God naehu ja böröme vaejavoromo döro bamavode hesi bëhoho naro jasi sisë hesi i'uoho bojamiromo éhuro nasi vöröho ae röjëhijego sa'ae göre göre raromarue aribövioho aho'obéhe nasi ihoho hebe va'oröhego. **18** Éhu'éro jië'éro God hesi nimë'oho a ioro'ioro jabumëni vavaenimoromo hesinö javuojöro gagovavuo'i a ioro'iorohu marémajeje jabesi nimoromo biriri'övoromo mu sisëhemu vaenövoröhego.

God-hu dë vörönimoromo i'u bojamuibe noni vavaenimobe va'aje jöhoje.

19 Éhu'éro jië'éro nani jero ae gö jö sisë uehorovoromo nasi jöho ahoromo sarerivoromo ue'a'anue: God-ro hesi nimoromo ramuë'éro éhu'éro noro biriri'övoromo mu sisëho vaejarue

höjo. Noehu mu sisë vaejaruoho ëho bogo nosi sisëhu jio'i God-hu nimade muoho höjo. Hesi nimade muoho bogo aho varijënoho javuego ëhuni no mu sisëho vaejarue höjo. Ëhuni God-ro sarerivoromo ëma uövuaje höjo: Jemëhu mu sisë vaejarujoho jemesi sisë höjo. Ëho bogo nosi sisëho jio'i God-ro hesi nimoromo ramuë'ëro ëhu'ëro no mu sisëho vaejarue höjo. ²⁰ Jaehu ëhi jië'e sareri'e jö majehijë'oho naro ja ua'ejo: Ja ma-ae javajëjo. Ja ma-a javë'oho röhu ja rabëni biriri'övoromo God-are öriroho ëhi jië'e jö sisëho jövanuëjo. No sa'aehu rama avoharuëhi ëhi javuo'i God hu rama avoho'amaje aho val'ëne jië'ego ëhuni no bogo ri'öromo ua'ejarëjo: Ja rabëni no ëhioho avohavuane höjo. Bogo ëhioho ua'ejarëjo. ²¹ Ja'o uehorovone. Rama avoho'amarue ariböviehu sa'a mugöru baeromo jabesi nimoromo avohë'oho iae maeje. Nimë'oho sa'a mugöre gemu baeromo röhu ramae niö'i avohëvo'ë'e rama göho maego majaa börömohuni runo'e bamolirögoro göho sisëgo majae ëhi e nemonövo'iröhëro.

²² Ëuhu jö hesi bëhoho God no avohavuaje aeje. No avohavuaje aëro jië'ëro ëhu'ëro jië'ëro hu hesi nimoromo ë'ë'oho iae maeje. Hu nimadeje huhu a i'u bojëmi'iröhe vöröhu'o darugohu'o ae aho'obëhe röjëhi'iröhëni. Ëhuni huhu dë vörönimego siséreröhe aribövi jabesi öriroho i'uoho bogo buréroho bojëmi'i ma-biririvoromo gë taemobe rovadeje ijonö i'uoho bojëmi'iröhëni. ²³ Ma-gë taemobe rovade hesi bëhoho hu nimadeje hesi aji mabëhe nosi örire röjahui

avoho'iro rabëni hu noni vavaenimaje aribövie javuë'ego. Noehu hesi aji baeröhego huhu huë baeromo avohavuade aribövie javuë'ego. ²⁴ Jew rajo ioro'ioroho no hesinö javuojöro rinaguade aribövie uëve. Röhu bogo Jew rajoho gemu rinaguo'i a'i sa'a gö gö raje a ioro'iorohu'o rinëgë'eje. ²⁵ God-hu sa'a ioro'ioro rajo hesinö jëvojöro rinëgoröhe jöho urimë'i Hosea-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

God-ro uvajëjo: Ëaribövioho bogo nasi aribövie jëvajoho

ijonö naro uë'ejöjo: Ëho nasi aribövie jioruomajëjo.

Ëaribövioho bogo nasi huë baejëvaje agane jëvajoho

ijonö naro uë'ejöjo: Naehu huë baejëvaje agane jioruomajëjo.

²⁶ Di sa'are ariböviohuro henövare God-ro uë'ego:
Jemë bogo nasi ariböviehu jëvajë'ego
henövaroho

ë aribövioho naro uë'ejöjo: God darugo'o hijaje a
nasi aboji harihu'e jëvajëjo.

²⁷ God-hu sa'a ioro'ioro rajo rinëgade hesi jöho ëhi
jio'i röhu Israel rajo jabesi jö Isaiah-hu darugo'o
uvade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:
Nani Israel rajoho nie'u va'ëne ae jëvo'ajëjo
röhu ae ma-vemino'e i'uoho bogo bae'i mae
jioruomo'ajëjo. ²⁸ Ëhesi bëhoho God-ro sa'ae
aho'o jabesi sisëho ma-burëro mevoromo i'uoho
ma-ioro'ioremu bojëmi'ajëjo. ²⁹ O Isaiah-ro ave
jöhu'o jajivoromo uvadeje:

Jögoru eni jië'e ae Bada God-ro noni a uje gemu
 gemu bogo vuonugahuo'ibejajo
 Sodom amo barëjadëhi no'o ëhi barëjavuo'ibejajo.
 Gomorrah amo sisërëjadëhi no'o ëhi
 sisërëjavuo'ibejajo.
 Isaiah-hu urimo uvadëhi avevejö'oho Israel ra-
 joho no ëhi ae ma-gemu gemu God-are aribövi
 mae javue.

*Israel rajehu Keriso bogo ma uehorovarue
 jöhoje.*

³⁰ Ëhi jië'oho no diehi uvo'ejo. No ëhi uvo'ejo:
 Israel rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho bogo
 sivoho gabe rovare höjo God-are nunire mae
 riravoröhoho. Ëhi höjo röhu jabumëro Keriso-are
 örire mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire
 mae riravo'iröhe öroho iae baejë'e höjo. ³¹ Sa'a
 ioro'ioro rajohuro baejare höjo a'i Israel rajo-
 huro uvare höjo: No God-are jögoru ejahë'oho
 ëhuro hesi nunire mae riravo'ejarëromo God-
 are jöho ejaho'i sivoho gabe rovaroho mae ri-
 ravo'iröhe öroho bogo baejare höjo. ³² Bogo
 baejare hesi bëhoho bogo uvareje: Kerisoro
 gemuëro ajamui'iramu mae javuo'ajë uvo'i a'i
 ömo gavareje ga'i avohorovë'éro God-are nunire
 mae riravo hesi jëvego. Ëhi jië'e öroho nahoromo
 bogo biroho'i God-are munë Iesu bijönimoromo
 hesirire munëro biberovanovareje. ³³ Keriso
 munë va'ëne jiaje jöho uhu'e jajivoromo ëhi
 uvë'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion
 bamajëjo.

Aëro hesirire ro biberovo'aruëjo.

Hesirire ro rireromo'aruëjo.

A'i ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javo-jimo ga'a'ajëjo.

10

¹ O asë'e aganomë nasi dë vövöbajo'oho aho'o nimo avohoromo God-are örire äninanijajeje nasi Israel sa'a rajohuro God-are i'uoho bogo bael'i ma-maro va'iröhego. ² Ëhesi bëhoho naro jabesi muoho garomo uëve: God-are muoho nimo avohoruomaje höjo. Röhu bogo ma garomo ë'oruomaje höjo. ³ God-hu nosi iho avohahuaje öroho bogo gavanovo'i sarerivoromo uvoruomë'eje: No mu mae vaejë'oho God-ro göromo nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iramu hesi nunire mae riravo'ejarëromo jabesi biririvoromo God-are jögoroho ejaho'i ë'o gavë'eje. Ëhi'oromo God-hu nosi sisë avohahuego hesi nunire mae riravo'iröhe jöho bijönibijiohë'eje. ⁴ Ëhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: No God-are jögoru ejahoromo mu mae vaejë'oho ëhuro hesi nunire ma-mae riravo'ejarëjo. Ëhi uvoruomajeje. Röhu ae rahu Keriso mae uehorovë'oho ijonöho bogo ëhioho uvo'i a'i uvarueje: Hesi Kerisoro ajamui'iramu God-are nunire riravo'ejarëjo.

Israel rajohu'o sa'a ioro'iro rajohu'o Keriso mae uehorovego God-hu baejavuoromo maro bamavuaje jöhoje.

⁵ Jögoru ejahoromo God-are nunire mae riravo'iröhe ë hesi jöho Moses-ro jajivoromo uvë'eje: Ae rahu jögoru e barëjë'oho ëhuro

maro raromoruomo'ajëjo. ⁶ Röhu God-are jögoru ejahoromo hesi nunire mae riravo'iröhe ë hesi darugoho bogo nosirehu jio'i a'i Keriso mae uehorovoromo God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae nosirire jie. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje: Nadi jemesi simanoho uehorovoromo uvorëjo: No diehi'oromo ö'idöroho iojiomo'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromö ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'oromo iojiomo'ejarëjo ëhuro Keriso hu'rae baeromo vuonorö'o ruvebijego huro no ajamui'iröhego. ⁷ O jö göho nadi uvorëjo: No diehi'oromo vuovë'e ariböviehu raromaruiroho abue'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromö ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'oromo vuovë'e ariböviehu raromaruiroho abue'ejarëjo ëhuro Keriso hu'rae barojomego ajamui'iröhego. ⁸ Keriso-are muoho bogo rori'ohoje. A'i God-are surire jöho éhi uvë'eje:

God-are jöho iae jemesirire höjo.

Hesi jöho dë vövöbajo'ere jëvë'ëro jemesi jö'ehu ato'irarijoho höjo.

God-are jö hesi bëhoho Keriso mae uehorovoröhego noeju majëhijarue jöho uöromö ë'adeje. ⁹ Jaehu dë vövöbajo'ere mae uehorovoromo uvë'oho: God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'øjade hö uvoromo röhu mae uehorovanue jö jasi jö'ehu a huruoho majëhiromo uëvë'oho: Iesu gemu Bada hö uëvë'oho bogo sisëroho va'i maro hi'a'anue. ¹⁰ Dë vövöbajo'o o jö'o jabesi bëhoho dë vövöbajo'ere noro Iesu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravarueje. O jö'ëro no Iesuare

jöho ae huruoho majëhiromo ëhuro bogo sisëroho va'i maro va'o hesi javue. ¹¹ Ëhi jië'e jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo. ¹² Ësurire jöho sa'ae aho'obëhe aribövi nosi jöhoje. Jew rajo ariböviohu'o sa'a ioro'iorohu'o bogo göho göho javuo'i magemuoho javue. Badaro gemuëro böröme namiromo ae aho'obëhe muebejavuoromo göröhe di ahuro huro ajamijöro ua gavamu gövuë'oho no ae aho'obëhe mabëhe ajamuijajeje. ¹³ God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu Badaro ajamijöro ua gavë'oho ajëmi'iramu bogo sisëroho raromo'i maro raromo'aruëjo.

¹⁴ Ëhi jie röhu aehu Bada Iesu bogo ma uehorovë'oho ajamijöro diehi ua ga'ë'ö. Ua ga'iröhe öroho bogoje. O hesi jö bogo hejë'oho diehi mae uehorovo'ë'ö. Mae uehorovo'iröhe öroho bogoje. O aehu hesi jö bogo majëhijë'oho diehi he'ë'ö. He'iröhe öroho bogoje. ¹⁵ O God-hu a bogo rëmö'öjamu rovë'oho hesi jöho diehi majëhi'ë'ö. Majëhil'iröhe öroho bogoje. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Jö ma barovarue aribövioho mabëhe rovego gëvarue höjo. ¹⁶ Mabëhe rovego gëvarue hö jajivadeje röhu Jew raje ae aho'o bogo a'i ma-gemuëro gemuëro Iesuare jö maho ejahë'ejö. Urimë'i Isaiah-ro jöe gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo. Ae vemono'ëro ejahuë'e höjo. ¹⁷ Ëhu'ëro jiël'ëro Keriso-are jöho majahuijego ëhuro no hejarueje. Heromo ëhuro no mae uehorovarueje.

¹⁸ Ëhi jie röhu naro uëve: Na Israel rajoho hejë'e höjo o bogajo. Iae jabumë hejareje. God-are jö hejaroho iae hesi surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Jabesi huëho sa'a viture viture he barëjë'e höjo. Jabesi jöho maj a rojomajire maj a beva'ajire rërirae barëjë'e höjo.

¹⁹ Röhu ave jöhu'o uë gë'ejo. Na Israel rajoho God-are jö bëhoho gavare höjo o bogajo. Iae jabumë bëhoho gavareje röhu bogo ejareje. Urimo Moses-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Jabesi sivu sive raromarue aribövioho God naro ajëmi'iramu

Jew rajoho jemëro gëromo dë vi'ehëgo'iramu uvo'a'arujëjo:

God-ro rabëni jabumë ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo.

O God na bogo avoho gevarue aribövioho naro ajëmi'iramu

Jew raje jemëro jabumë gëromo dë vörönimo'arujëjo.

Ëhesi bëhoho Israel rajohuro God-are jöho iae hejareje röhu bogo ejahareje. ²⁰ Ëhi jië'e jöe gemuoho Isaiah-ro ma-sama'e huruoho jajivoromo uvë'eje:

Bogo birohevo'i nahevare ariböviohuro God na birohevare höjo.

Nasi jöeni bogo uë gëvare aribövioho naro jabesi örire röjahirovamu gevare höjo.

²¹ Sa'a ioro'ioro rajehu God biroho'iröhe jöho ëhi jajivo'i a'i Israel rajo jabesi jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: Jaburo nasiro ruejöro na vae majae öve

nugö'öbe rovë'e jevajëjo röhu jabumë jöe bogo e'i
biriri'övoruomaje aribövie jioruomajëjo.

11

*God-hu Israel raje ae aho'obëhe bogo
vuonugëvo'i a vituohuni vavaenimoromo ajëmibe
rovade jöhoje.*

¹ Israel rajoho ëhi jië'e hia'i biriri'övë'e aribövie jioruomë'ego Paul naro uëve: Na ëhuni God hesi aribövioho ioro'ioremu vuonugëvë'e höjo. Bogo mae bogo vuonugëvë'eje. Paul na'o Israel raje jeve. Na Abraham-are uje jeve. Na Abraham-are uje Benjamin hesi uje gemuoho jeve. ² Urimë'i God sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare Israel aribövioho hesi baejavuo'i uvë'ëro ëhu'ëro ijönöho bogo ramuö'öjë'eje. Elijah-hu ë'ade jöho jemë'o iae gavarujeje. Elijah-ro Israel rajo jabesi jö sisëho God majahiromo uavade höjo: ³ Bada jani suvuoro vënire buejahaarue maratuoho Israel rajohuro dadovo'amë'e höjo. Jö jasiro baeromo majëhijärue aribövi ioro'ioroho muo'amë'e höjo. Vaevë'e na gemu jevajëjo. Röhu na'o anego'i nimaruëjo. ⁴ Elijah-ro God ëhi uavade höjo. Ëhi uavamu God-ro Elijah mana diehi uavade höjo. Huro ëhi uavade höjo: Ja uvanuoho: Na gemu jevajë uvanuoho röhu na Israel raje ae aho'obëhe 7,000 avoho nugo'amë'e jevajëjo. Ëhu'ëro jabu'o na bogo vuonugevo'i sareri'e god gö Baal ague aho raromoromo rajahiruomë'e höjo. God-ro ëhi uavade höjo. ⁵ God-hu Israel rajo ioro'ioro avoho nugo'amadëhi avevejö'oho ëhi gemuohoje.

God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo Israel rajo a vituoho avohoromo maro ramuë'eje. ⁶ Avoho ramuade hesi bëhoho noehu vaejarue muoho bogo uehorovë'e hesi ëma nimoromo huë baejavuoromo ajamuijadeje. O noro mu mae vaejego huro ëho garomo avoho ramuo'ibejo ëho bogo hesi ëma nimoromo huë baejavuaje muoho jio'ibejo.

⁷ Ëhu'ëro jië'ëro Israel rajohuro God-are nunire mae riravoröhe öri nahobe rovaroho bogo birohareje. Ae ma-gemu gemu God-ro hesinö baejavuë'ëro ë öroho birohareje. Israel rajo a ioro'ioroho God-ro ma-rëmamu jabesi biriri'övoromo mu sisëho vaebe jijihadeje. ⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: God-ro jabesi öroho tugohëhamu momorö'ö uro'amë'ëro God-are muoho jabesi nunoho bogo garomo hesi jöho jabesi hia'oho bogo hebe rovaroho jaruvohu'o ëhi gemuoho höjo. ⁹ Röhu Israel rajo jabesi jöho David hu'o God-are surire jajivoromo uvë'eje: God jero ëhi'onego jabumëro uvo'irarëjo: No mae javuajëromo söröe ijanovego evare guaevëro jiomëvanovoromo buorëro taemëvanovoromo guaro rireromëvanovoromo ëhi'oromo ëhuro jabesi i'uoho mana baeruomoröhe. ¹⁰ God jero jabesi nunoho tugohëhonego ramoramovëhego bövioho bise'oho bogo garuomo'irajo. I'u böröme bojëminego baeromo ma-ioro'iore gemu deje gurorovë'e jijiho'irajo. David-ro ëhi jajivë'eje.

*God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejavuoromo mare
bamavuaje jöhoje.*

11 Ëhuni na uëve: Israel raje rireromëvadoho na ëhuro ioro'ioremu sisërëjëvo hesi höjo. Bogo mae bogo. A'i Israel raje Keriso bijönimë'ego ëhuro sa'a ioro'ioro raje sisë'i jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvë'eje. Baejëvoromo maro bamëvade hesi bëhoho ëhuro Israel rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: God-ro diehi'oromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo. **12** Israel rajohuro Keriso bijönimoromo God-hu ajëmaje muoho boremi'öjamu ëhuro sa'a ioro'ioro raje dinö'e dinö'e raromaruohuro Keriso-are mu maho baeruomë'eje. Ëhuni jemë'o uehorovore. Israel raje aribövie aho'obëhe vuonorö'öromo God-are örire avo'avoho uehorovo'iramu ëhuro sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso-are mu maho bae avohoruomo'ë'e.

13 Röhu sa'a ioro'ioro rajomë naro jemesi örire ave jöho uë'ië'e. Kerisoro na remö'öjë'ëro na hesi jö baeromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi örire majëhibe juvaje ae jeve. Naro uvajeje: Ëmuoho böröme hö uvoromo nimorohë'i Keriso-are jöho jemesi örire majëhijajeje. **14** Keriso-are jöho sa'a ioro'ioro rajo jemesi örire majëhiromo na nime nasi sa'a rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: Sa'a ioro'iorehu mu ma baeruo-majëhi rabëni no'o bogo ëhioho baejare höjo. Jabuhu ëhi uvë'oho nani naehu ajëmi'irodoho eni jevo'ë'e. Ëhuro jabumë Keriso uehorovoromo bogo sisëroho va'i maro va'oruomo'ë'e. **15** God-ro Israel rajoho rori'o rëmö'öjë'ëro ëhu'ëro sa'ae aho'o jemë'o buore vaeromo hu'o jemë'o gemu mae raromarujeje. Ëhu'ëro jiël'ëro God-ro Is-

rael rajoho sionëro baejëvo'iramu ëhuro aji'e mu göëro urimore muoho iosiramiromo börömo bëhe rue'ë'e. Ëho vuovoromo i'ovanovë'e muoho jianovo'ë'e.

¹⁶ Röhu i mugöru vitu harihoho urimo atoromo God bojamijë'iroho i mugöru vitu göhu'o ëhu'o hesije. O ijo dirume God bojamijë'iroho ijo mahu'o ëhu'o hesije. Ëuhu jö hesi bëhoho Israel rajo hijo miono'e God-are ariböviëro jëvë'ëro ëhu'ëro ijore jiobe rovaje hijo miono'ohu'o jabesi ujohu'o God-are aribövie javue. ¹⁷ Röhu uhu jö göho olive ije gö amore bivaroho gö je'ore éma rijadohoje. Israel rajoho no amore bivare ijoho va'ëne javue. O sa'a ioro'ioro rajoho jemë je'ore éma rijade ijoho va'ëne jëve. Röhu God-ro amore ijo hesi ade gö tarivo'amoromo rori'o bahi'i je'ore ijo hesi adoho ujuohoromo sionore bijioho nugo'amadeje. Ëhu'ëro jië'ëro je'ore ijo adohuro amore ijo hesi rihuoho baeromo sirihiromo ma-mabëhe gemuoro iojomë'eje. Ëuhu jö hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro raje jemë Israel rajohu'o gemuore bimuvëvamu jemë'o God-are mu maho baejarijeje. ¹⁸ Tarivoromo rori'o bahijade ijo adoho garomo nadi uvore: Noro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe javuoromo jabesi sionoho baejë'e javuajëjo. Jemë éhi uvë'oho avo'avoho uehorovoromo uvore: No ma-ijo ado va'ëne javuajëjo. No ijo bëhoho bogo rihuoho bojëmijarue höjo. A'i ijo bëhohuro no rihuoho bojamuijaje höjo. Ëhu'ëro no bogo masijoho javuajëjo.

¹⁹ Röhu nani jero ue'a'anue: Iae mae höjo

röhu ë ijo adoho tarivë'e höjo ëhuro naro jabesi sionoho bae'irodego. Ëhu'ëro naro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe jevajëjo. ²⁰ Iae mae uevanue röhu jabumëro Keriso-are jöho bogo ma uehorovamu ëhuni tarivë'aje. Röhu jero Keriso mae uehorovë'ëro ëhuro biririvoromo sir-ihromo namijanue. Ëhuni nadi jasi sivuoho uehorovoromo uvone: Na böröme namijajëjo. Nadi éhioho uvo'i a'i juhuonivone. ²¹ Israel rajo ijo ado ma va'ëne jëvadoho röhu God-ro jabesi sisëho bogo ma-nunëremuoho gë'i tarivoromo rori'o ruruhö'øjadeje. Ëhi jië'e jiaje ëhuni je'ore ijo adoho jero nadi uvone: Na sisë vaejë'oho hu ma-nunëro ge'a'ajë uvo'i a'i uvone: Na sisë vaejë'oho ë Israel aribövi i'u bojëmadëhi God-ro ëhi jië'e i'uhu na'o bojemi'ajëjo. ²² Ëhuni ave jöhuremu uehorovone. God hu huë baejavuaje aeje. Röhu hu i'ue bojamuijaje aeje. Sa'are rireromare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijë'aje. O jasi örire huë baejavaje. Huhu huë baejavaje muoho jaehu mae uehorovobe va'ë'oho iae huë baejavonövo'ë'e. O bogo mae uehorovë'oho huro ja'o tariö'öjävo'ë'e. ²³ O Israel rajoho Keriso bogo mae uehorovarueje. Röhu ë mu sisëho vuonugo'i Keriso mae uehorovë'oho God-ro ë aribövioho tariö'öjëvadoho ujuohoromo röhu maho sionore bimuvëvo'ë'e ëhi jië'e mu vae'iröhoho God hu eni jië'ëro. ²⁴ Ëhesi bëhoho sa'a gö rajo ae javajoho ja je'ore ijoho va'ëne javadeje. Ëhi javamu röhu God-ro ja je'ore ijo adoho va'ëne tariojavoromo amore ijo gemuore bimuvavadeje. Ëhi jië'e anoji'e muoho vaejë'ëro ëhu'ëro noro

biririvo avohoromo uvarueje: God-hu Israel rajo
 ë amore ijo ado tarivoromo rori'o bahijadoho
 ujuoho sionore bimuvëvanovë'oho ëho ma-samae
 jio'a'ajëjo.

God-hu ae aho'obëhe nosi jöëni vavaenimoromo maro bamavuo'iröhe jöhoje.

²⁵ Aganomë ave jöho urimë'i God-hu gurihijadoho avevejö'oho röjahuijë'eje. Ëjöho na nege jemëro avoho ga'irarijego jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvojöëni: Nosi simanoho mabëhëro javuë'ëro mae raromarue höjo. Ëjöho na majëhi'ië'e. Israel rajo a ioro'iorohuro hia'e biriri'övaroho bogo ioro'ioremuoho ëhioho jëvobe val'i hujeji sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe Godarinö rueruomo'iramu evare barë'ë'e. ²⁶ Sa'a ioro'ioro rajohuro rueruomo'iramu evare Israel rajoho ae aho'obëhe sisëre jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvo'ë'e. God-hu Israel rajo baejëvoromo mare bamëvo'iröhe jöho Godare surire ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada God-ro uvajëjo:

Ajëmi'iröhe ahuro nasi dahorure Zion jioromo ruvebi'ajëjo.

Ruvebiromo God bijönimarue mue aho'o Jacobare ujo ömo'ömeihu vaejaruoho rori'o babu'ö barë'ajëjo.

²⁷ Jabesi sisë u'ovëho'irode majare evare ëhi jië'e ioro'ioremu jioröhe jögoroho naro bojëmi'ejöjo.

Israel rajo jabesi jöho ëhi jajivë'eje.

²⁸ Israel rajehu Keriso-are jö ma bijönimaruhuro ëhuro jabu rori'o tario rëmaje

aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i nimë'ëro. A'i God-hu Israel rajo nimoromo baejëvadohuro ëhuro jabumë God-hu huë baejëvaje aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro Israel rajo jabesi hijo miono'o jabesi ujoho ajëmi'i uvë'ëro jië'ëro. ²⁹ Ëhesi bëhoho God-hu di aribövi hesinö jioruomoröhego uëromo hesi mu ma suvuoro bojëmijë'oho huro bogo jö göho uehorovo'i ëhi gemuoho uehorovëvobe va'ë'e. Ëhuni Israel rajoho bogo vuonugavuo'ë'e. ³⁰ Urimoroho sa'a ioro'ioro rajoho jemëro God-are jöho bogo ejahonövarijeje. Bogo ejahamu God-ro gavë'ëro röhu jaruwoho gavade Israel rajohuro hesi jöho bogo ejahamu gëgorovo huotorovoromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni vavaenimë'ëje. ³¹ God-ro sa'a ioro'ioro rajoho jemëni vavaenimoromo ajëmijë'ëro Jew rajehu avevejö'e God-are jö bogo ejaharuoho ijönö God-ro jabesi jöëni ëhu'o vavaenimo'iramu maro jëvo'ë'e. ³² God-ro ae aho'o jögoru aho'iröhe hesi darugo uhure ramuë'ëje ëhuro ijönö ae aho'obëhe no huë baejavuo'iröhëro.

³³ Asë'e God-are huë maho bogo bise'o vadu'ohoje. Hesi simano maho nuni aji maho börömo maeje. Huhu uehoro mae baejaje hesi bëhoho rahuro biroho'ibejo. Huhu diehi ë'aje öroho rahuro ga'ibejo. ³⁴ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'ëje:

Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.

Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

³⁵ Raro suvuoroho bojamijë'ëro ëhu'ëro God-ro mana vuonorö'ö bojami'ajëjo.

36 Ëhesi bëhoho God-ro bövioho bise'oho hesiremu javuoröhego avohavuë'éro huro döre hiromo aho'obëhe muebejavuajeje. Ëhuni hesi ihoho gemu rajahiemu rajahibe va'ejo. Iae mae.

12

Noehu God-are örire dë vövöbajo'e aho'o bojamiromo hesi mu vaenövoröhe jöhoje.

1 Aganomë God-ro ëhi noni vavaenimë'éro ëhuni na nege jeméro jemesi sino haho'e dë vövöbajo'e aho'o baeromo God-are örire gemu bojamirovo'irarijego. Ëhi bojamirovë'oho ëhuro Jew rajehu vuovë'e mi suvuoro God-ni bahijaruhohu bogo ëhioho jio'i nune jië'e suvuore jio'ë'e. Ëhi jië'e suvuorohu God-aremu jio'iramu ëhuro hu nimo avoho'ë'e. Jemesi arijo'arije God-are örire ëhi bojamirovë'oho ëhuro jemë simano mae jioromo God avoho rajahi'aruje. **2** O ave sa'arohemu uehorovarue ariböviehu nunire bahijarue mu sisëho nadi ejëhoromo vaenövore. A'i nugego God-ro jemesi uehore aho'o huotvëho'iro ëhuro jemesi dë vövöbajo'ere God-are aji mahemu baebe va'irarije. Ëhi ë'ë'oho God-hu diehi diehi jië'e mu nimajoho jemë ga'a'aruje. Ga'a'aruje diehi jië'e muoho sisëho bogojio'i God-are nunire ma-maemu jio'iramu.

3 Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejevoromo apostle mu hesi darugoho bojemijë'ego ëhuni ave jöhu'o majëhi'ejo jemë ae aho'obëhe he'irarijego. Nadi jemesi sivuoho uehorovoromo uvore: No a masije javuajëjo. A'i jemë ae gemu gemu avoho uehorovoromo uvore: Naro hesi örire

mae uehorovoromo mu vaejöro God-hu aje-madëhi naro hesi örire ëhi mae uehorovoromo ëhi jië'e muoho vaenövo'ejöjo. ⁴ No sino haho'e gemu gemu javuo rove. Röhu öve höre nune ëhi jië'e inömoho aho'obëhe javuë'ëro inöme göëro mue gö vaejarueje inöme göëro mue gö vaejarueje. ⁵ Ëhesi bëhoho ekaresiaho no ae aho'obëhe javue. Ëhi javue röhu Keriso-are ae gemuoho javuë'ëro ëhuro aho'o sino haho'e gemuoho javue. Ëhi javuë'ëro no ae aho'obëhe gemuore bimuvorovë'e javue. Nosi sino haho'o bimuvorovarëhi ëhi gemuoho javue.

⁶ Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo ae gemu gemu suvuoro gö gö bojamuijamu baebe rovareje. Ëhuni suvuoro diehi baejare ëhi jië'e muoho vaebe va'ejo. Jö God-aro baeromo a majëhi'iröhe suvuoro baejë'oho mae uehorovoromo uvo'ejø: God-are jöho ëhi röjahuijë'e hö uvaruëhi ëhi jië'e jöhemu ae majëhibe va'ejo. ⁷ O ae gö a ajëmi'iröhe suvuoro baejë'oho iae no ae ajëmibe va'ejo. O God-are öri röjëhijarue ae javuë'oho iae no ae röjëhibe va'ejo. ⁸ O jögoru bojëmijarue ae javuë'oho iae no jögore bojëmibe va'ejo. O ae suvuorëmijarue ae javuë'oho iae no öve sasohavuo'iramu suvuorëmibe va'ejo. O masijo riravoromo muebejëvarue ae javuë'oho ëhuremu uehorovoromo muebejëvobe va'ejo. O huë baejarue ae javuë'oho daje nimorohoromo huë baeromo ajëmibe va'ejo.

⁹ Ae gö rajëhijë'iroho nadi ma-döhuremuoho rajëhi'i jemesi uhohu'o rajëhibe va'ore. Mu

sisë rovajoho bijönimoromo nadi gavanovo'i mu maemu ma'enobe va'ore. ¹⁰ Göëro göho Christian ö mueno'e hö uvoromo huë baerovore. A ioro'ioro jabesi ihoho döro bamoromo rajëhi avohore. ¹¹ Muoho nadi bijönimo'i biririvoromo vaebe va'ore. Jasi dë vövöbajo'e aho'o Badare öroro gemu bojamirovoromo hesi muoho vaejahobe va'ore. ¹² Uvore: Ijonö God-ro mae ajamui'iramu aji maro raromo'ejarëromo nimorohobe va'ore. Huë sisë rovë'iroho biririvoromo riravobe va'ore. Majaë éhi God-are öroro jöe atoromo ë muohuremu uehorovobe va'ore. ¹³ God-are aribövie huë vavaene jëvë'oho suvuorëmiromo ajëminövore. Aehu vejö'e i'e rovë'oho nihudëgonövore.

¹⁴ Aehu sisë vaejëvo'i arijë'oho jemëro God uavego huro jabumë huë mae bojëmi'iro. Nadi uavego huro sisëho bojëmi'i a'i uavego mae bojëmi'iro. ¹⁵ Ae nimorohë'oho jemë'o gemuoro bimuvoromo nimorohore. Ae vavaenimë'oho jemë'o gemuoro bimuvoromo vavaenimore. ¹⁶ Jemë aho'obëhe ma-gemu uehorovoromo huë baerovore. Nadi uvore: No masijëro javuë'ëro mu ininoho bogo vae'ejarë'i mu böröme o bise'e ma-vaere. Nadi sivuoho uehorovoromo uvore: No simano ma'e ae javuajëjo. ¹⁷ Ae göehu sisë vaejëvë'oho nadi mana sisë vaejëvore. Ae aho'obëhe uvaruoho: Ëmuoho mae hö uvaruoho éhi jië'e muoho vae'i é'o gare. ¹⁸ Huë mae hesi örohuremu uehorovoromo ë hesi muohuremu vaeromo ae aho'o jabu'o gemu mae raromo gare. ¹⁹ Aganomë aehu sisë vaejëvë'oho nadi mana i'uoho bojëmi'i ma-ga taemorego hesi

God-ro vörö'iraeromo i'uoho bojëmi'iro. Ëjöho God-are surire uvë'eje: Badaro uövuajëjo: I'u bojëmi'irodoho nasi mue höjo. Naro mana bojëmi'ejöjo. ²⁰ Ëhi uvë'e jiaje nadi mana bojëmi'i a'i God-are surire jöho uvë'e jiajëhi éhi vaere. Ëjöho éhi uvë'eje: Ja'o muorovaje aho hömë'iroho ioho ma-bojaminëjo. O jovo i'i nimë'iroho jovoho ma-bojaminëjo. Ëhi é'ë'oho ruehuro ého garomo tiöromo gövögövövoromo avo'avohu uehorovo'ajëjo. ²¹ Mu sisë rovë'iroho nadi ejahorego jemë ruahö'øjëvego bejëvo'i a'i mu mae vaeromo éhuro è sisë rovajoho ruahö'öre.

13

Sa'are a masijehu bojamuaje mu noehu vaeröhe jöhoje.

¹ Ae gemu gemu aho'obëhe ave sa'are a masijo jabesi jöho ejëhore. Sa'ae dinö'e dinö'e raramoromo masijo vaejarue aribövi jabesi darugoho bogo éma ri'ö'i God-ro darugoho bojëmiromo uëvadeje: Ëmuoho vaerëjo. ² Ëhuni ae rahu ave sa'are a masijo jabesi jö ahë'oho éhuro God-hu bamade muohu'o mu'uvajeje. God-hu bamade mu mu'uvë'oho éhuro i'uoho mana bae'ë'e. ³ Sa'are a masijo jabesi mu bëhoho mu ma vaejarue ariböviohuro bogo juhuonivo'i a'i mu sisë vaejarue ariböviohuro juhuonivo'iröhego. Jabesi mu bëhoho éhije. Ëhuni ja sa'are a börömo bogo juhuonami'ië'oho mu mahemu vaene. Mu ma vaejë'oho huro jasi ihoho mae ua'ë'e. ⁴ Sa'are a börömoho God ajamiromo mu vaejaje aeje éhuro ja mae javo'iröhego. A'i

jaehu sisë vaejë'iroho juhuonamine. Rabëni i'u bojamui'iröhe vöröho ave sa'are a börömoho bogo ëma bae'i a'i God-are mue vaeromo mu sisë vaeruomaje aribövioho God-are vörö'e i'uoho mana bojëmijajeje. ⁵ Ëhuni jero ave sa'are a masijo jabiesi jöho ejöhöne. Ejahë'oho ëhuro i'uoho bogo bae'a'anue. Röhu göho jasi dë vövöbajo'ere herovoromo uvo'a'anue: Na mu mae vaejë'e jevajëjo.

⁶ Iae ëhuni ave muohu'o vaejarujeje. Jemëro jabumë tax-oho bojëmijarujeje rabëni ave sa'are a masijohuro God-are muoho vaeromo avoho muebejaruëro jië'ero ë hesi bëhohuni. ⁷ A masijo jabiesi örire diehi jië'e mu vae'irarijoho ëhi vaere. Tax ihe gö gö bojëmi'irarijoho ëhi bojëmire. Mae uehorovo'irarije aribövioho mae uehorovore. Rajëhi'irarije aribövioho rajëhire.

Göehu gö hesi örire diehi jië'e mu vaeröhe jöhoje.

⁸ Suvuore rabe a mana bojëmi'irarijoho maburëro mana bojëmirego ë muoho barë'iro. A'i ave muohuremu jiemu jiobe va'ë'e dë vövöbajo'e a bojëmi'irarije muohoje. Göehu gö dë vövöbajo'e aho'o bojamijë'oho ëhuro God-hu bojamuade jögoroho e barë'aruje. ⁹ Rabëni hesi bëhoho God-hu bojamuade jögoroho ëhi uvë'eje: Nadi goho'amonëjo. Nadi ae anonëjo. Nadi vajiohe ë'onëjo. Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioho ganiganimonëjo. Ëjöhu'o jögoru ioro'iorohu'o ë hesi bëhoho ëhi uvë'eje: Jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ¹⁰ Jasi ae gemuoho dë vövöbajo'ehu rajahijë'oho

hesi öriroho mu sisëho bogo vae'a'anue. Ëhuni göehu gö rajahirovë'oho ëhuro God-are jögoroho e barë'anue.

¹¹ Ëhi jië'e muoho vaenövore rabëni hesi bëhoho jaruvoho diehi jië'e majah jiajoho jemë iae gavaruje. Momorö'öjarujoho ri'ö'irarije majaho rovë'eje. Ëhesi bëhoho aevol'i Keriso mae uehorovare majare evare noehu God'o maro raromo'iröhe majaho ëgo'o jiadeje. Jaruvoho ë majaho dunove. ¹² Vahioho barë'i Badahu rueröhe majaho sisonuvo'irögöro ë'e. Ëhuni ramoramö'e muoho vuonugo'i muorovo'iröhe inömo inömoho ujuoho'ejo aji'e majare muorovo'iröhöro. ¹³ Aehu majare avoho raromo jijiharuëhi noro ëhi ë'ejo. O gemuore gagovoromo mahunö'e uruvoromo tiöromo jijihë'oho bogo. Jovo iromo simano sisërëjë'oho bogo. Öehu jijihanovoromo mu gö gö vaejë'oho bogo. Ire muorove bogo. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimë'oho bogo. ¹⁴ A'i jemëro Bada Iesu Keriso-are darugoho baeromo ëhuro sinehu sisë nimajoho nadi eromo hesi muoho vaere.

14

*Noehu bogo masije riravoromo uvo'iröhe:
Christian ö mueno'oho sisë hö uvo'iröhe jöhoje.*

¹ A ioro'iorohuro Keriso mae uehorovarueje. Röhu bogo avo'avoho uehorovo'i ma-juhuoni juhuonie mae uehorovarueje. Ëhi jië'e ariböviehu ekaresiae jemë'o bimuvo'i nimamu gëvë'iroho jemesi baejëvore. Röhu nadi uvore: Jabumë rue'iramu noro jabesi jöho aho'ahovo'ejarëromo

baejëvore. ² Ae göëro biririvoromo Keriso avoho uehorovoromo uvo'ë'e: I mi bövi bise'o ijë'oho iae mae höjo. Ae göëro juhuoni juhuonie uehorovë'ëro mioho bogo i'l ma-iemu i'ë'e. ³ Röhu mi bövi bise'o ijanue aharo nadi sivoromo uvone: Mi bövi bise'o juahovaje aho ma-asisö'o va'ënëro jië'ëro juahovaje höjo. Nadi éhioho uvone. O mi juahovanue aharo nadi uvone: Bövi bise'o ijaje aho vajamirovajëjo. Nadi éhioho uvone. God-ro ë aho hesinö baejë'e höjo. ⁴ Ae gö hesi mu ajamaje aho jaehu garomo sisë hö ua'iranoho ého bogo jasi muehuje. God hesi bövihuremu ga'ë'e hesi mu ajamijaje aho mae nami'iramu o be'iramu. Röhu hu iae nami'ë'e. Rabëni hesi bëhoho. Hesi Bövioho ajami'iröhoho eni jië'ëro éhuro hu ajami'iramu biririvoromo mae nami'ë'e. ⁵ Ae göëro uvajeje: Ëmajaho ë majaho börömego éhuni ë majaroho no God mae uehorovoromo raromo'ejarëjo. O maja ioro'ioroho ma-mu majaeli höjo. Ae göëro uvajeje: O bogo éhioho jio'i a'i majae aho'obëhe God-are majae jië'ëro no God uehorovë'i muoho vae'ejarëjo. Ëhi jië'e uehoroho niö'i jëve. Röhu ae gemu gemu di uehoroho mae hö uvanuoho ë uehoroho gemu ma'enoromo hi juvone. ⁶ Ae rahu uvë'iroho: Ëmajaho böröme hö uvë'iroho huro Bada mae uehorovoromo éhuni ë majaho uehorovajëje. O ae rahu mie rabe ijë'iroho huro uvajeje: God-ro suvuoro mae bojemijë'e höromo ijajeje. Ëhu'ëro Bada mae uehorovoromo ijajeje. O ae rahu mie rabe juahovë'iroho Bada mae uehorovoromo éhuni juahovajëje. Juahovoromo röhu i rabe ija-

johuni God huë mae uavajeje. ⁷ Ëhesi bëhoho no ave sa'are raromë'iroho bogo nosi jöënioho gemu raromarueje. O vuovë'iroho bogo nosi jöënioho gemu uehorovoromo vuovo'i ⁸ a'i raromë'oho Badare jöëni uehorovoromo raromarueje. O vuovë'oho Badare jöëni uehorovoromo vuovarueje. Ëhu'éro jië'éro raromë'oho o vuovë'oho no Badare javue. ⁹ Kerisohu guomoromo röhu ri'öromö hijade hesi bëhoho vuovë'e ariböviohu'o ave sa'are raromarue ariböviohu'o nosi Bada jioromo muebejavuo'iröhëni. Ëhu'éro no Kerisoaremu javue. ¹⁰ Ja rabëni jasi öehu mu ë'ajoho garomo sisë höromo aganueje. O ja rabëni öho juhuoni'e ae höromo sivanueje. Hujeji God-are majaho rue'iramu no aho'obëhe hesi nunire riravo'ejohesi huro mevavuoröhego. ¹¹ Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Badaro ëhi uövuajëjo:

Na daruge jioromo hijajoho iae mae jio'ego ave jöhu'o mae majëhi'ië'ajëjo.

Ae aho'obëhe God nasi jöëni gemu ague aho raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe jö'éro huruohoromo uvo'a'aruëjo:
Nörö God höjo.

¹² Noehu God-are nunire gemu riravo'iröhe jöho ëhi jajivë'éro ëhuni no ae aho'obëhe gemu gemu God-are nunire riravoromo mu vaebe rovare bëhoho huruoho majahil'ejohu heröhëgo.

*No mue gö gö nosi Christian ö mueno'o jabesi
nunire bogo vaejego jabuhu no görömo nosi döre
bogo ö'oromo mu sisë vaejego rireromëvo'iröhe
jöhoje.*

13 Ëhuni ë'ego no ijonöho bogo uvo'iro: Ëaho mi ijajoho o ëhi jië'e mu vaejajoho ëhuro mu sisëho vaejaje höjo. Ë'ego no bogo ëhioho uvo'i. A'i uvore: Noro mue gö gö agano jabesi nuniroho bogo vae'ejarëjo jaburo no göromo nosi döre ö'oromo mu sisë vaejego rireromëvojööni. **14** Na Bada Iesuare ae gemuohuro jevë'ëro ëhu'ëro na ma-mae garomo uvajeje: Ijarue ioho mioho bövioho bise'oho God bogo ahavuaje höjo. Iae ëhi jie röhu aehu uvë'oho: God-ro ahavuade hö uvoromo ë uvade aehu ijë'oho sisëje. **15** Ëhesi bëhoho mae höromo jaehu ie mie jasi Christian ae gö hesi nunire ijamu ë ahuro garomo uvë'oho: O God-hu ahavuade ioho ijane höjo. Ëhuni na'o God-are jöho ahoromo i'lëjö uvë'oho jaehu hesi nunire ijanoho ëho bogo maho ë'aneje. Jero hesi örire bogo uehorovë'e ma-ijaneje. Ëa hesi jööni Kerisoro guomë'e jiaje ëhuni nadi ioho mioho ëma iromo ëhuro hu ijumone. **16** Jemëhu uvarujoho: Ie mie jove bövie bise'e ijë'oho mae hö uvarujoho gavë'i ue'ahore. Ae göëro gëromo jemesi mu ma hesi jöho sisë'l'i ato'ë'lö. **17** God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi bëhoho bogo ie jove ue'aharuoho jio'i a'l'i mu mae vaeromo huë baerovoromo God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'o sasohavuego raromaruohoje. **18** Ëhi jië'e mu ma vaeromo Keriso-are mu vaejahë'oho God-ro ëhi jië'e aho nimo'iramu ae aho'obëhe uvoruomo'ë'e: Ëahuro mu maho ömaje höjo.

19 Ëhu'ëro jië'ëro no ave muohemu ë'o ga'ejo. Noro gemuoro avoho huë mae raromoromo ajamirovo'ejo ëhuro avoho biririvoromo

riravo'iröhëni. ²⁰ Jemëro nadi iemuoho miemuoho uehorovoromo God-hu ae gö jabesi dë vövöbajo'ere mu vaejajoho ijumëhore. Ie aho'obëhe God bogo tugohë'je. Röhu jemëhu i ue'ahamu ae göehu gëromo jabu'o ue'ahoromo God-are jö ahë'oho ëhuro jemëhu ue'aharujojo sisë jio'ë'e. ²¹ A'i aveho mu mahoje. Jaehu mi ijamu wine jove ijamu o mu rabe vaejamu jasi Christian aganahu ja garomo döre ö'oromo rireromo'iröhe ëhi jië'e muoho gorone. ²² Jaehu uvanuoho: Na ie mie bövie bise'e ijë'oho iae mae hö uvanuoho jero ine. Röhu jasi sivue God-are nunoro ine. Jaehu uvë'oho: Ave muoho iae mae hö uvë'oho röhu ë muoho vaeromo he'irane dë vövöbajo'oho mae jiavamu hejë'oho huë mae javajeje. ²³ A'i jaehu i i'ië'iroho uehore niö'i baeromo röhu ë i ëma ijë'oho God-are nunire mu sisë vaejanueje ë hesi bëhoho ja bogo herovoromo uvaneje: Iae mae-ëjo. God-ro ëhi jië'e muoho nimajë uvë'e ëma ijë'ero. Jaehu bogo uvë'oho: Iae God-ro ë muoho nimajë uvë'e mu ëma vaejë'oho ëho mu sisë vaejanueje.

15

Nosi sino bogo uehorovo'i a ioro'ioro jabesi jöhu'o uehorovoromo mu vaeröhe jöhoje.

¹ No biririvoromo Keriso avoho uehorovarue aribövioho noro aviëhi jië'e muoho vae'ejo. Noro garöhe ae göehu ma-juhuoni juhuonie uehorovamu gëvë'oho nosi sinehu nimajoho bogo uehorovë'e ma-u'emu sanuovoromo ajëminövo'ejo. ² Nosi Christian aganahu

uvaruoho: Ëmuoho mae hö uvaruoho éhi jië'e muoho no ae gemu gemu vaenövo'ej o ajämego jaburo avoho biririvoromo Keriso mae uehorovo'iröhego. ³ Keriso'o hesi sinehu nimajoho bogo uehorovadeje. A'i huhu é'ade jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje: Aehu jö sisë rabe rabe God ja bojamaroho na'o é i'uoho baejode höjo. ⁴ Röhu urimë'i God-are surire jö diehi diehi jajivo'amare hesi bëhoho éhije röjahuego noro é surire jöho adahoromo dë sanuovahuego biririvoromo éhuro muebebe va'ego God-ro ajamuijego mae javuoröhego. ⁵ Röhu avevejö'oho God-ro ajamuijajeje éhuro no dë sanuovahuego biririvobe va'oröhego. Éhuni na nege huro jemë ajämijego Iesu Kerisohu uehorovadëhi éhi gemuoho uehorovoromo jemë aho'obëhe simane gemuoho uehorovo'irarijego. ⁶ Simane gemuoho uehorovë'oho éhuro jöe gemuoho atoromo gemuore bimuvoromo God rajahi'aruje hesi ihoho böröme jioröhego God hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömoho o hesi Vavuoho jië'éro.

*God-hu bogo Jew rajemuoho a'i sa'a ioro'iro
rajohu'o ajamuaje jöhoje.*

⁷ Éhuni Kerisohu jemë rajëhiromo baejëvadëhi jemë'o göero gö rajahirovoromo baerovorego éhuro God-are ihoho böröme jio'iro. ⁸ Éhesi bëhoho majëhi'ië'e. Kerisoro Jew rajoho no ajamui'i rovadeje. Jew rajo no ajamui'i rovade hesi bëhoho God-ro nosi Jew rajo hijo miono'oho uëvadeje: Ijonö naro éhi'oromo jemesi ujoho ajëmi'ejöjo. God-ro éhi uëvë'éro Kerisoro ijonö

rueromo nimadeje God-hu Jew rajo jabeli ujo ajamui'i uëvadëhi Jew rajoho ëhi ajamui'iro ëhuro noro garöhego God hu jö maemu majahuijaje aho jiego.⁹ O sa'a ioro'iro rajohuro uvoröhego: God-ro noni vavaenimoromo no'o mabëhe ajamuijë'e hö uvoromo hesi ihoho döro bamo'irögögo. Ëhesi jöho God-are surire ëhi uvë'eje:

Ëhuni naro sa'a ioro'iro rajohu'o hiromo God jasi örire huë mae ua'ejöjo.

Na jöe ioromo jasi ioho rajahi'ejöjo.

¹⁰ O God-are surire jö göho uvë'eje: Sa'a ioro'iro rajoho jemëro God-are ariböviohu'o gemu mae nimorohorëjo. ¹¹ O surire jö göho ëhi uvë'eje:

Sa'a ioro'iro rajoho jemëro ae aho'obëhe Bada mabëhe uarëjo.

Sa'ae dinö'e dinö'e raromarujojo ae aho'obëhe hesi öroro rajahirëjo.

¹² O Isaiah-ro Keriso-are mu diehi jioröhe öroho jajivoromo uvë'eje:

A mami ae Jesse bëhoho jiade höjo.

Röhu sahorijadoho hujeji bunohuro sirinohiromo ri'ö sionore nami'a'ajëjo.

Ëhi'oromo böröme namiromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ajëjo.

Muebejëvo'iramu jaburo uvo'a'aruëjo: Iae ë ahuro ijönöho no ajamuinövo'ajëjo.

Ëhi uvë'eje.

¹³ Iae God-ro nosi dë vövöbajo'e avohahuego ëhuro no uvarueje: Ijonöho huro ajamui'iramu mae javuo'ajëjo. Ëhuni na nege huro ëhi ajämijego jemëro hesi örire mae uehorovoromo ëhuro huë vavaenoho juhuonoho bogo bae'irögögo

ma-nimorohoromo mae raromo'irarijego. Ëhi jië'oho God-are Aru'ahohuro hesi darugoho bojëmi'iramu jemiéro ma-mabëhe biririvoromo muebebe va'a'aruje hesi aji maho bae'irarijëro. Ëhi jië'oho iae na nege.

Paul-hu rabëni Rome ariböviëni biririvoromo jajivade hesi bëhohoje.

¹⁴ Aganomë iae na mae garomo uve: Jemesi muoho iae ma-maemu jiajëjo. Uehoro maho jemesi simanëro eni baejë'e jëvajëjo. Nuehu uehorovoromo röjahirovarujoho eni jëvajëjo. Iae na ëhi uve ¹⁵ röhu naehu jö jajivodoho na ma-bisemu biririvanovoromo majëhijodeje jemiéro garomo avoho uehorovo'irarijego. Naehu ëhi jajivode hesi bëhoho God-ro huë baejevoromo muoho bojemadeje ¹⁶ naro Iesu Keriso-are muoho vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'irodego. Ëhuni naro jemë ajëmiromo priest-ehu vaejarue ëhi jië'e muoho vaeromo God-are jö maho majëhijajeje ëhuro priest-ehu suvuoro ujuohoromo God-are örire bojamego nimorohajëhi naro sa'a ioro'ioro rajoho jemë ëhi ujuohëvoromo God-are örire suvuore bojamijego hesi Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho avohëvego maemu jëvego God-ro baejëvoromo nimoroho'iröhego.

¹⁷ Ëhu'ëro jië'ëro na Iesu Keriso-are ae gemuo-huro jevë'ëro God-are mu vaejahajohuro ëhuro na mae jeve. ¹⁸⁻¹⁹ Ave jöhuremu biririvoromo jövo'ejo jö göho bogo. Kerisoro uevë'ëro naro hesi jöho majëhibe hesi muoho vaebe darugo'e mu masijoho röjëhibe hesi Aru'aho hesi darugoro

biririvobe juvamu ëhuro sa'a ioro'ioro rajohuro God-are jöho ejahë'eje. Ëjöhemu jövo'ejo. Naro Keriso-are jö maho baeromo ruhëhi Jerusalem amoho numëhi Illyricum sa'aho röhu ë rirohu'o aho'o majëhibe juvë'e jeve. ²⁰ Na negadeje Keriso-are jö bogo hejë'e ariböviohuremu majëhibe juvo'irodëni ae göëro mami'e vaejë'e naro maho döre vaejöeni. ²¹ Ëjöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

God-are jö bogo majëhijamu hejare ariböviohuro iae garuomo'ajëjo.

Bogo hejare ariböviohuro iae jö bëhoho baeruomo'ajëjo.

Ëhi jioröhego negamu bogo heruomë'e aribövioho majëhibe juvë'e jeve.

Paul-hu Rome amore va'i uehorovade jöhoje.

²² Ëhi jië'e muoho vaebe juvoromo ëhuro na ö'i ë'ohijodoho bogo eni jevonövohijo. ²³ Röhu avevejö'oho ave sa'anörire mu vae'irodoho iae barëje. Barëjë'ero vadune aho'obëhe ö'i nimobe rovodohuni ²⁴ ëhuni na uehorovoromo uve: Spain sa'are va'ië'iroho ö'oromo gë'ejöjo. Gëromo jemë'o ma-bisemu hiromo huë mae jevo'iramu evare jemëro ajemi'iramu ëhuro na Spain sa'are mae va'ejöjo. Na ëhi nege. ²⁵ Röhu avevejö'oho na Jerusalem amore va'ië'e God-are aribövioho ajëmiromo suvuoro harihe il'imëmi'irodëro. ²⁶ Ëhesi bëhoho God-are ariböviehu Macedonia sa'are Greece sa'are raromaruohuro jabesi nimoromo uvareje: Ë'ego no suvuore gagovoromo Jerusalem raromarue ariböviohuni nugö'øjëho'irarëjo God-are aribövi

bövi bise'o rumo'oho jaburo ujuohoröhe höjo.
²⁷ Jabesi nimoromo éhi uvareje. Röhu Jerusalem ekaresia ajémi'iröhoho ého jabisi mueje. Rabéni. Jew rajo ekaresiahuro sa'a ioro'ioro rajoho aru'aho muoho ajëmiromo Keriso-are jöho majëhijë'éro éhuni Jew rajo jabisi örire sino hesi muoho mana ajëmiromo ijo bajo nugö'öjëhë'oho iae maeje. ²⁸ Naro jabisi suvuoroho bava'oromo ekaresia jabisi övore bamëhoromo barë'iramu evare ö'oromo jemë gëromo Spain sa'are va'ejo. ²⁹ Röhu na gavajoho ö'ë'iroho Kerisohu ajamuijaje darugoho bövi mae baeromo ö'oromo ajémi'ejo.

³⁰ Röhu na aveho nimo avohoromo uë'ië'e. Jemëro nosi Bada Iesu Keriso uehorovoromo God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'ere huë ma bojamuijajoho uehorovore. Ého uehorovoromo na'o bimuvoromo biririvoromo nasi jöëni God-are öroro ua ganövore. ³¹ Ua garomo uare: God jero Paul ajaminego huro Judea sa'are va'oromo Keriso bogo uehorovarue a jabisi övoroho bogo va'irajo. Bogo va'lí Paul-hu Jerusalem amore hiromo bogo eni jëvaje aribövi ajémijë'iroho jero hu ajaminego God-are aribövihuro uvo'irarëjo: Paul-ro mabëhe ajamuijade höjo. ³² Éhi ua gavë'oho God-ro hesi nimoromo ajemi'iramu naro nimorohë'i jemesi örire ö'oromo jemë'o hi'ejo. Hi'iramu daje sasohevo'ë'e. ³³ Huë mae bojamua je aho God-ro ae aho'o jemë'o hi'ë'e. Iae mae.

Paul-hu a jejëmijade jöhoje.

¹ Röhu ave magonahoho Phoebe nosi Christian ma'ineje. Hu Cenchreae amore ekaresia ajëmijaje magonaheje. Hu magonaho maeje. ² Ehuni God-are ariböviehu a rajëhiromo baejëvaruëhi éhi nosi Badare ihoro hu'o rajahromo baere. O huë vavaene rabe jië'oho ajamire rabëni hu ae aho'obëhe ajëmiromo na'o ajemijë'e jiaje ehuni.

³ O Prisca'o Aquila'o jejëmijode höre jabu'o na'o havoromo Iesu Keriso-are mu vaejarue a magonaho'ego. ⁴ Na bogo guomevoröhego jaburo niö'iro vörö'ere va'areje. Ehuni naro jabesi örire huë mae jevajeje. Bogo naremuëremuoho a'i sa'a ioro'ioro rajo ekaresiae ae aho'obëhe jabu'o jabesi örire huë mae jioruomajeje. Ehuni jejëmijode höre. ⁵ O jabesi osare gagovarue ekaresiahu'o jejëmijode höre.

O nasi aemo'aeme Epaenetus jejamijode höre Asia sa'aroho huro aevö'ioho Keriso mae uehorovë'ego. ⁶ O Mary jejamijode höre mu böröme biririvoromo jemesirire vaejë'ego. ⁷ O Andronicus'o Junias'o jejëmijode höre nasi Jew rajo aganego. Jaburo niö'iro na'o savoji gagore ari-jareje. Apostle jabuméro ë ae niö'i jabesi ihoho mae hebe rovarueje. Urimo ë ae niö'ioho jaburo Keriso'o gemuoro bimuvamu naro jabesi ijore bimuvodeje.

⁸ O Ampliatus jejamijode höre. Hu'o na'o Badare ae gemuohuro javuë'ëro éhu'ëro naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovajeje. ⁹ O Urbanus no'o gemuore havoromo Keriso-are muoho vaejajego jejamijode höre. O Stachys naro

hu dë vövöbajo'e aho'o uehorovajëro jevë'ëro jejamijode höre. ¹⁰ O Apelles hu biririvoromo Keriso gemu uehorovego no ae aho'obëhe gavaruëro jië'ëro jejamijode höre. O Aristobulus-are aganoho jejëmijode höre. ¹¹ O Herodion jejamijode höre nasi Jew rajo aganego. O Christian ö mueno'e Narcissus-are aganoho jejëmijode höre.

¹² O Tryphaena'o Tryphosa'o jabesi örire jejëmijode höre è magonaho niö'iohuro Badare muoho biririvoromo vaejaruego. O magonaho göho Persis jejamijode höre. Naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'i huro Badare muoho biririvoromo bövi mae vaejajego. ¹³ O Rufus jejamijode höre hu Badare a mamabëhego. O Rufus-are vëmoho jejamijode höre nasi vëmu maehu ë'anovajohuni. ¹⁴ Röhu Asyncritus Phlegon Hermes Patrobas o Hermas èhi jejëmijode höre. Jabu'o gemu mae raromarue Christian aganoho èhu'o jejëmijode höre. ¹⁵ O Philologus'o Julia'o niö'i o Nereus'o hesi ma'inohu'o niö'i o Olympas o God-are aribövie aho'o jabu'o raromaruoho èhi jejëmijode höre.

¹⁶ God-are ariböviehu jejamirovaruëhi jemë'o èhi rajahirovoromo jejamirovore. Röhu Keriso-are ekaresiae aho'obëhe jemesi örire jejëmiruomadeje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹⁷ Aganomë ave jöhuremu uehorovore. Gavë'i raromore Keriso-are jö majëhijamu hejarijoho nani aëro ö'oromo ahoromo jöe gö majëhi'ë'ö. Jöe gö majëhiromo jemesi mu maho ijumo'iramu

jeméro jöe gemuoho bogo ato'i jöe gö gö ato'a'aruje. Ëhi jië'e aribövi ö'amu gëvë'oho jabesi jöho nadi ejëhore. ¹⁸ Ëhi jië'e aribövioho nosi Bada Keriso-are muoho bogo vaejaho'i jabesi sinehu nimaje muohemu vaejarueje. Jabesi sinehu nimaje muohemu vaeromo ae sanusanuëmiromo ma-döëremu jö mae majëhijego ae göëro mu sisë jöho bogo uehorovo'i ma-heromo uvarueje: Jö mae majahuijaruëromo ejëharueje. ¹⁹ A'i jeméro jabesi mu sisëho garomo nadi ejëhore. Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho jemëhu God-are jö mae ejaharuje jöho ae aho'obëhe hejë'ejö. Ëhuni na nimorohe. Röhu na nege jeméro mu sisëho bogo uehorovo'i ma-mu mahemu uehorovo'irarijego. ²⁰ Majae dunovo'iramu huë mae bojamuaje aho God-ro Satan-are muoho ruahö'ö'iramu jemesi hörëro vijuvo taemo'aruje.

Nosi Bada Iesuro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e.

²¹ Röhu na'o havoromo mu vaejaje ae Timothy-ro jemesi örire jejëmije. O Lucius o Jason o Sosipater ého jaburo jemesi örire jejëmijo jabumë nasi Jew rajo aganëro jioruomë'ëro.

²² Tertius naro Badare ihore jejëmije. Paul-ro ue'ego naro hu ajamiromo ave surire jöho jajivahe.

²³ Röhu Gaius-ro jemë jejëmije. Ëa hesi osare Paul naro hijego huro muebejевajeje. O ekaresiae ae aho'o hesi osare gagovoromo God rajahi'i raromarueje. Röhu ave amo hesi ijo bajo muebejaje aho Erastus'o nosi Christian

agane Quartus'o ëho jaburo niö'iro jemë jejämijö.
²⁴ [Nosi Bada Iesu Kerisoro jemë ae aho'o huë
baeromo ajëminövo'ë'e. Iae mae.] ²⁵ Röhu
God hu mabëhego rajahi'ejo. Ëhesi bëhoho
hu eni jië'ëro ajëmi'iramu jemë biririvoromo
naehu majëhijaje jö maho Kerisohu ajamuaje
jöho mae uehorovo'aruje. Keriso-are jöho God-
ro urimo subivahuobe rovadoho ²⁶ jaruvoho ma-
sama'e huruohoromo röjahuijë'ej. Ijonö jioröhe
jö God-are surire jajivare hesi bëhoho noro
garomo ë subivahuade jöho baejarueje. Baeromo
ioro'ioremu hijaje aho God-ro uövuë'ëro noro
ë jöho ae majëhibe jijiharueje sa'ae aho'obëhe
raromarue aribövihuro mae uehorovoromo ejahoruomoröhego.

²⁷ God hu gemu simano mae uehorovaje ahoje.
Ëhuni noro Iesu Keriso-are ihore hu rajahiemu
rajahibe va'ejo. Iae mae.

**God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa